

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2013. gada 19. oktobris – 25. oktobris

Nr. 39 (1313)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

Latviešu kinokritiķes
uzņemas Eiropas
Kinoakadēmijā
(4. lpp.)

Labums vai slazds?
(5. lpp.)

Vai Vienotības filiāle
Briselē?
(9. lpp.)

Apvienojas
baltiešu studenti
(10. lpp.)

SANĀCIET SADANCOT LONDONĀ!

Foto: Laila Grinberga

Rudens - ražas laiks, pārskats par gadu, kāds tas bijis kopumā. Paraugoties uz aizvadītajiem četriem gadiem, manāms, ka Londonas TDK „Londona dejo” aizsākusi tradīciju – katru otro gadu rudeni aicina baudīt tautasdeju burvību. 2009. gadā tas bija koncerts kopā ar Īrijas latviešu tautasdeju kopu „Karbunkuli”, 2011. gadā – jubilejas sarīkojums, svinot kopas 35. dzimšanas dienu, kad koncertu kuplināja Londonas igauņu dejojāji, lietuviešu folkloras ansamblis „Saduto” un TDA „Svīta” no Tukuma. Šoruden tradīcija tiek turpināta: 19. oktobrī „Londona dejo” aicina uz „Deju festivālu”, kurā uzstāsies arī kopas senies draugi – TDA „Liesma” no Latvijas, kā arī Dublīnas bērnu deju kopa un Londonas jauniešu deju kopa „Salinieki”.

„Londona dejo” aizvadītais divpadsmit mēnešu cikls dejojājiem ir bijis ļoti darbīgs: pārmaiņus mācoties Deju svētku dejas, londonieši piedalījās gadskārtējā deju festivālā *Dance around the world* Londonā, ar jautrām dejām iepriecināja 18. novembra sarīkojuma apmeklētājus, kā ik gadu kuplināja Draudzīgo aicinājumu DVF Londonas namā, uzstājās 2. Īrijas Latviešu dienās Dublīnā, kā arī priecēja skatītājus Latvijas

Kultūras dienā Londonā, bet Dziesmu un Deju svētku nedēļu iesāka, iesaistoties kopīgā sadejošanā ar vietējam deju kopām Saulkrastos. To visu vainagoja piedalīšanās Deju svētku augstajā B grupā! Bagātīgs gads ar neaizmirstamām emocijām, ko „Londona dejo” svinīgi beigs ar jau minēto sarīkojumu „Deju festivāls”.

Sarīkojuma īpašie viesi būs TDA „Liesma”, kuŗas vārds starp citiem tautasdeju ansambļiem vienmēr ierindojies pie pirmajiem, pašiem slavenākajiem. Tūlīt, tūlīt tam jau 70! Liels nopelns „Liesmas” izcilajos panākumos un popularitātē ir ilggadējā vadītāja Imanta Magones personībai: viņš prata atrast savam ansambļa radošos spēkus jaunu deju radišanā un uzvedumu veidošanā 40 gadu garumā. Pēc Magones aiziešanas mūžībā darbu turpina Jānis Marcinkēvičs – spējīgs vadītājs un choreografs.

Londoniešus ar „Liesmu” saista sena draudzība, kas aizsākās, kad Rīgas dejojāji pirmo reizi viesojās Londonā 1988. gadā. Pēc tam, „Liesmas” aicināti, „Londona dejo” 1989. gada nogalē viesojās Latvijā ar nelielu koncertu virkni, – vispirms bija leģendārā uzstāšanās Nacionālajā operā, sekoja koncerti Valmierā un Nigrandē. Šis viesošāšanās laikā tika arī ierakstīts

īpašs raidījums Latvijas Televīzijā. Nākamā abu deju kopu tikšanās bija 1990. gada aprīlī, kad galvenais koncerts notika *Commonwealth Institute* zālē plašai publikai. Arī 1994. gadā, Lieldienu laikā, „Liesma” ieradās Anglijā un priecēja publiku ar saviem priekšnesumiem. Cieša draudzība starp abām kopām ir bijusi visus šos gadus,

īpaši Dziesmu un Deju svētku ietvaros!

Esiet visi miļi aicināti „Deju festivālā” 19. oktobrī plkst. 19.00 St. Columba's Church, Pont Street, London, SW1X 0BD! Priecājieties un baudiet tautasdeju prieku! Pēc koncerta saviesīgs vakars ar folkloras grupu „Austrumkalns”!

Avita O'Donnell

The Baltic Council in Great Britain
cordially invites you to the

‘Young Baltic Talent’ Concert

Sunday 3rd November 2013
2.30 for 3.00 pm

Royal Academy of Music
David Josefowitz Recital Hall
Marylebone Road, London NW1 5HT

Midway between Baker Street and Regent's Park underground stations
north side of road, about 100 metres east of Madame Tussaud's

Featuring award-winning young professional Estonian, Latvian and Lithuanian musicians
from London's premier music schools

The afternoon will close with an opportunity for the audience to meet the artists and
enjoy a glass of wine together

Roberts Balanas – violin

Gabija Butkutė – piano

Kaarin Lehemets - violin

Mirjam Mesak – soprano

Frances Ringer - piano

Krstiina Rokashevich - piano

Silvija Ščerbavičiūtė – flute

Martiņš Smaukstelis - tenor

Free post-concert refreshments

*Tickets at door: £10
concessions (pensioners, students) £5
under-16s free*

Informātvais atbalstītājs - laikraksts “Brīvā Latvija”

Vēlaties uzzināt par tautiešiem Lielbritānijā? www.latviesiem.co.uk

9 1770934 167501 8 39

LATVIEŠI ZVIEDRIJĀ

Rūdolfa Blaumaņa atcere Stokholmā

Atceri 14. septembrī organizēja Latviešu pensionāru apvienība Tās priekšniece Diana Engstede-Krūmiņa ar jaunu spēku un sparu sākusi aktivizēt mūs, veculišus, pašdarbībai. Viņa bija sazvanījusi un noorganizējusi veidot visu programmu vienīgi pašu spēkiem, tikai ar biedru priekšnesumiem. Kaut šī ceturtdiena bija maķenīt aizlijusi, tomēr ap 30 visāda sirmuma galviņu bija redzamas pie diviem gaŗgaldiem gaišā istabā. Saimnieces bija tos saposušas ar spēķraušiem un citu cienastu, pieliekot pie katras vietas pa *bonbon-gai* kā simbolu, jo Blaumanim saldumi esot garšojuši.

Kad Diana bija kodolīgi un koši atsvaidzinājusi iemīlotā literātūras klasiķa dzīvesģājumu, tūlīt dzirdējām mūsu latviešu ķora visilgākās dziedāšanas (arī vecvecmāmiņas) Viktorijas Apenītes dzidro soprānu dziedam Blaumaņa šūpuļdziesmu „Aiz kalniņa mēnestiņis” mūsu pianista Gunāra Zvejnieka pavadījumā. Nez vai bija kāds šinī telpā, kurš to nebūtu dziedājis pats pie kāda mazuļa gultiņas? Man klausoties gar acīm kā filmā slidēja ainas gan ar savu, bērnu, gan mazbērnu sejam. Šo apredzi pārtrauca Blaumaņa dzejas lasījumi: te no vienas, te otras galda puses skanēja „Kā zagšus”, „Vēl tu rozēs plūc”, „Rudenī” un vēl, un vēl... Daži dzejoļi atkārtojās, bet katrs bija savā uztverē, un dažus lasītājs papildināja ar pa-

skaidrojumiem. Pie „rožu plūcējas” radās pat tāda kā diskusija – kāpēc autors tik pesimistisks?

Raugoties apkārt, šķita, ka klausītāju sejas atmaigušas, acis spožākas, dažs sapņaini smaidīja. Lai kam jau šie sen pazīstamie, bet ilgi nedzirdētie vārdi mūs sasaistīja kopā – bijām atraisītāki un tuvāki ķļuvuši. Un, kad sākās kafijas un tējas krūziņu cilāšanas laiks, istaba dunēja no balsīm kā bišu strops.

Mans uzdevums bija pastāstīt par notikumu pirms 25 gadiem, kad arī svinēja Blaumanim dzimšanas dienu, taču ne Stokholmā, bet Somijā. Pieminot Blaumaņa 125. dzimšanas dienu tieši 4. septembrī viņa nāves vietā, Takaharju tuberkulozes slimnīcā, novietojām tur V. Zeiles veidoto bronzas cilni. Šo ideju bija izloļojusi Dr. Austra Rudzīte Vācijā, Mīnsterē, dodoties jau 1985. gadā uz šo slimnīcu un ņemot mani līdz par zviedru valodas pratēju. Taču slimnīcas ēka atradās Somijas Piemiekļu pārvaldes ziņā, mums nācās gaidīt divus gadus, līdz dabūjām atļauju. Tad sākās milzīga rosme. Cilni gribējām likt ārpusē. Tam bija jābūt no bronzas, un atļauts bija 50x70 cm lielums. Bija jāsavāc krietna nauda. Budžeta kontrolei pieaicinājām toreizējo Latvijas Attīstības komitejas Eiropas centru, kas mani iecēla par akcijas vadītāju.

Zinu, ka bez daudzajiem Zvied-

rijas latviešu ziedotājiem un citāda veida palīgiem šis darbs nebūtu novests galā. Bet Dievs un laimīte arī stāvēja klāt. Parizē atradās tur jau ilgi dzīvojuši profesionāla tēlniece Valentīna Zeile, kas ar mums labi sapratās. Ziedojumi nāca arī no Vācijas, drusku no Anglijas un Amerikas. Augustā cilnis bija gatavs. Uz Stokholmā to (30 kg smagu) atveda mans mazdēls, kas tobrīd bija Francijas Abrenē Latviešu vasaras skolā. Nu bija jāgudro par konkrētu veidu un formu tālajā somu slimnīcā šinī sareģītājā „Gorbačova posmā”. Tolaik Padomju Latvijā zēla Atmoda, un mēs aicinājām no turienes dalībniekus, lai pirmo reizi pēc 43 gadiem kopīgi veidotu sarīkojumu – Blaumaņa piemīni! Sapņi jau reti piepildās pilnīgi. Šis piepildījās – simboliski: mēs gaidījām autobusu, atbrauca trīs personas – Rūdolfa Blaumaņa brāļa Arvīda dēlādēls Juris Blau-manis, būdams arī preses pārstāvis, Māra Zālīte no Rakstnieku savienības un Rūdolfs Plēpīšs – teātra pārstāvis.

Viņi atveda iecienītās gleznotājas Ritas Valneres lielu Blaumaņa portretu un katrs ļoti aktīvi piedalījās programmā. Mēs ar kuģi no Stokholmas un tālāk ar autobusu bijām arī tikai 33, bet auditorijā līdz ar slimnīcas iemītniekiem sēdēja vietējie kultūras un preses pārstāvji (arī kāds no Helsinkiem ielūgtais), kopumā

drusku pāri simtam. Programma bija iecerēta divvalodīga: rakstītie teksti tulkoti un pavairoti somiski, un šeit notiekošajam bija somu – latviešu tulks. Programmas dalībnieki tautastērpos ienesa cilni un Latvijas karogu. Sarīkojumu atklāja LAK EC vārdā Z. Vasariņa. Blaumaņa dzeju runāja Ilze Zīverte; Pāvils Johansons dziedāja paša komponētus Blaumaņa tekstus un pēc pauzes izrādīja septiņus fragmentus no „Indrāniem” (A. Šalts, M. Gross, Ir. Dzīlleja un K. Bergholce).

Diemžēl cilni nedrīkstēja pielikt pie ārdurvīm. Mums norādīja to piestiprināt otrajā stāvā uz balkona ārpusē pie Blaumaņa istabiņas. Tā ir skaista vieta ar skatu uz ezeru un priedēm. Bet, cik zinu, tagad cilnis esot hallē pie sienas un Valneres glezna bibliotēkā, kur skapjos ir arī Blaumaņa darbi somiski un latviski. Vispār slimnīcas apkaimē ir pievilcīga, netālu no Punkaharju sanatorijas un Savonlinnas, kā arī no atpūtas centra Retretti. Ieteiktu tur aizbraukt un apmeklēt Blaumaņa piemīniņas vietu.

Pēc šī mana pagarā stāstījuma klausītāji atkal tiecās pašizteikties, mēģinot dziedāt „Vēl tu rozēs plūc” Gunāra vadībā, bet dziesma bija par sareģītu, un Gunārs pastāstīja par Blaumaņa dzejas komponistiem E. Dārziņu un A. Būmani.

Pēcāk kāds ieminējās, ka Blaumaņa lugas šodien nav piemi-

nētas. Pēķšņi ap galdu sāka riņķot līdzpaņemtā brošūra (izdota 1996. g.) „Stokholmas latviešu skatuve, I daļa”. Ieskatoties tanī, brīnījos, ka pirmā Blaumaņa luga NAV izrādīta Stokholmā, tā uzvesta 1949.gadā mazajā Burosā – „Trīnes grēķi”. Arī nākamās parādījušās provincē: Upsalā „Brīnumzālīte” 1951. gadā un „Skrodeķdienas Silmačos” gadu vēlāk. Tad arī Gēteborgā – „No saldenās pudeles”. Stokholmā tikai 1957. gadā (sakarā ar Jaunsudrabiņa ciemošanas) „Skrodeķdienas” O. Murjāņa režijā, ar īpašu sastāvu: A. Svābi un J. Kārķliņu; Kārlēna lomā bija mūsu tagadējā priekšniece Diana.

Retas grāmatas sniedz retas atziņas. Pēc šīs grāmatas secināju, ka Zviedrijā līdz šim uzvestas turpat vai visas Blaumaņa lugas (izņemot „Zaķļus” un „Ģenovēvu”). Turklāt „Silmači” izrādīti trīs reizes dažādās vietās un „Trīnes grēķi”, „No saldenās pudeles” un „Sestdienas vakars” katra pa divām reizēm. Vai būtu jālielās? Bet Blaumanim mīlam gan. To liecināja šīs sarīkojums. Kad apmeklētāji taisījis mājup, Gunāram bija jāpiesit tikai dažī akordi, un kāds jau uzķēra meldiju, un „Silmaču” mistika bija klāt: visgarām skanēja:

Skrodeķu dienas, raibraibās dienas „Silmačos” beidzas, un kāzas nu būs.

Mēs, veculiši, bijām precīgi un pacilāti turpināt sava veida dzīvošanu.

V. Lasmane

MUMS RAKSTA

Latvijas valsts un Valsts valoda

Augusta beigās abi ar sievu divas nedēļas bijām Latvijā. Reģistrējoties kuģī atceļam uz Stokholmu, dabūjam zīmi, ko piestiprināt pie mūsu automašīnas, ka esam ar kustību grūtībām. Mums gaidot rindā uz braukšanu kuģī, pienāca darbinieks, kurš kārtoja automašīnu novietošanu kuģī, un mūsu auto tika novietots tieši pie durvīm, aiz kuŗām bija lifts nokļūšanai uz vajadzīgā klāja. Bet latviešu valodu viņš neprata.

Ko mēs no tā varam mācīties? To, ka krievvalodīgie pieņem, ka visi latvieši prot krievu valodu, tāpēc viņiem latviešu valoda nav jāprot. Sarunu turpinājam angļiski, viņš bija ļoti izpalīdzīgs, sazinājās ar darbiniekiem, kuŗi kārtoja automašīnu novietošanu kuģī, un mūsu auto tika novietots tieši pie durvīm, aiz kuŗām bija lifts nokļūšanai uz vajadzīgā klāja. Bet latviešu valodu viņš neprata.

Atceros pagājušajā vasarā, kad ciemojos pie māsiņas Latvijā, viņa stāstīja, ka mazdēls strādā Rīgā kādā valsts iestādē. Viņam esot jālieto krievu valoda, lai sev

padotiem darbiniekiem varētu izskaidrot darāmo un nerastos pārpratumi, jo šie darbinieki latviešu valodu neprot. Vai nav savāda situācija? Priekšniekam Latvijas valsts iestādē jālieto krievu valoda, jo viņam padotie valsts darbinieki valsts valodu neprot.

Pirms dažiem mēnešiem laikrakstā lasīju, ka Latvijas valdības izglītības ministrs Vjačeslavs Dombrovskis savā ministrijā ar krievvalodīgajiem darbiniekiem sarunājoties krieviski. Tā laikam ērtāk?!

Ja Vjačeslavs Dombrovskis mājās ar sievu runā franciski, ar

kučieri vāciski un ar suni krieviski, kā to cara laikā darījuši Krievijas dižciltīgie, tā ir viņa personiska darīšana, bet Latvijas valdības izglītības ministram vajadzētu saprast, ka valsts iestādē ir jālieto valsts valoda.

Nedomāju, ka viņš ir vienīgais. Latviešiem laikam patīk „plātīties” ar savām krievu valodas zināšanām. Ko varētu darīt, lai Latvijas politiķi prastu cienīt savu valsti un valsts valodu? Kad es trīsdesmito gadu beigās mācījos Rīgas Valsts tehnikumā, mums katru pirmdienu pirms mācību sākuma bija svētbriķis.

Varbūt vajadzētu visās valsts

iestādēs nedēļu sākt ar nedēļas mudi un, lai veicinātu pašapziņu, visiem kopā deklamēt Viļa Plūdoņa dzejoļi:

Sper ķāju drošāk, latvieti! Tā - tava zeme, tava valsts, Un augstāk, lepnāk galvu nesi! Ko pats tu gūvis cīņā garā. Lai skauģi redz un naidnieki, Tu vienīgais tās sargs un balsts; Ka savā zemē kungs tu esi. Tās liktenis ir tavā varā.

To paša spēkiem kali tu, Tu tēvu sapņiem veidu devi. Cel, latviet, galvu augstāku Un mācies cienīt reiz pats sevi!

Harijs Valdmanis
Oslo

Tautas tracināšana

Aglomerācija ir vairāku pilsētu un citu apdzīvotu vietu ciešas ekonomisko sakaru saplūšanas rezultātā radies veidojums vai pilsētkopa. Aglomerācijas veidošanās ap kādu lielpilsētu nosaka šādi iemesli:

a) masu darba, mācību, sadzīves, kultūras un atpūtas regulāri braucieni (svārstmigrācija);

b) regulāra elektrovilcienu, autobusu satiksme;

c) atsevišķu aglomerācijas subjektu tuvums, nodrošinot vidēji 1,5 stundu autotransporta kori-dora pieejamību.

Rīga - Latvijas Republikas galvaspilsēta šajā ziņā ir izteikta aglomerācija, kuŗa ietver gan pilsētas - Jūrmalu, Jelgavu, Ogrī, Olaini, Salaspili, Saulkrastus, Lielvārdi, gan arī daudzus Pierīgas ciematus apkārtējos novados. Turklāt, būdama valsts galvaspilsēta, Rīga ir nesaraucjami saistīta ar visu republiku - visas republikas vadošās iestādes atrodas Rīgā. Tāpēc Rīgas pilsētas domes un tās vadītāju Ušakova un Amerika iecere izdalīt pēc dzīvesvietas Rīgā deklarētos iedzīvotājus kā

atsevišķu privilēģētu šķiru sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifa ziņā sagraus nostabilizējušos ekonomiskos sakarus sarp darba devējiem un darba ņēmējiem, radīs ekonomisku chaosu un palielinās bezdarbu. To nevar nosaukt citādi kā par iedzīvotāju tīšu šķelšanu un tracināšanu kaut kādu politikānisku vai šauri merkantilu iemeslu pēc.

Vai varbūt Rīgas budžetam draud maksātspēja un bankrots, kāpēc Ušakova kungs lasa kopā pēdējās “kapeiciņas” stā-

vokļa glābšanai? Varbūt tiek iepirkti nesamērīgi dārgi tramvaju, trolejbusu un autobusu vagoni? “Rīgas Satiksmē” jau savu darījumu noslēpumus sabiedrībai neatklāj, un mēs nezinām, cik patiesībai atbilstoša ir Bemchena kunga presē nosauktā viena brauciena pašizmaksas un kādas ir iespējas tās samazināšanai.

Taču ir viena iespēja taisnīgāk sadalīt atskaitījumus no iedzīvotāju ienākuma nodokļa, netracinot iedzīvotājus un neradot ekonomisku chaosu: Ar 2014.gada

1.janvāri jaunajā budžetā jāparedz atskaitījumu sadale pa budžetiem, nevis pēc darbinieku deklarētām dzīvesvietām (kas bieži neatbilst īstenībai), bet pēc viņu darbavietu (kas pārskaita nodokli) juridiskās adreses. Tādā gadījumā ievērojami pieaugs Rīgas ienākumi uz pārējo aglomerācijas subjektu rēķina un Ušakova kungam nebūs nepieciešamības “blamēt sevi un savu partiju” ar visnepopulārāko priekšlikumu viņa politiskajā karjērā.

E. V. Upelnieks

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Briselē prezentē Rīgu par Eiropas kultūras galvaspilsētu

Eiropas Parlamenta *Baltijas ceļa* gaiteni 15. oktobrī ar krāšņu vokālās grupas *Latvian Voices* priekšnesumu tika atklāta Latvijas Nacionālās bibliotēkas veidotā izstāde "Jūgendstila Rīga". Sarīkojums tapis pēc Eiropas Parlamenta deputātes Ineses Vaideres iniciatīvas sadarbībā ar nodibinājumu "Rīga 2014" un ar Latvijas vēstniecības Beļģijā atbalstu, - Latvijai tuvās skaņas un raksturīgās garšas iepazīstina ar galvaspilsētu Rīgu.

Gaitenis Eiropas parlamenta ēkā

Koalicija vienojusies pieņemt valsts 2014. gada budžetu

Valdības koalīcija 10. oktobrī panākusi vienošanos termiņuzturēšanās atļauju jautājumā un vienojusies par valsts 2014. gada budžeta pieņemšanu. Ministru prezidents Valdis Dombrovskis sacīja, ka koalīcija vienojusies gan par atsevišķiem jautājumiem nākamā gada budžetā, gan par budžeta kopumā. Arī uz otro lasījumu priekšlikumus budžeta projektam valdošās partijas iesniegs tikai koordinēti un pēc vienprātības principa.

Andris Bērziņš un Dace Seisuma aktrises Čulpanas Hamatovas mūzikālā monoizrādē

Valsts prezidents Andris Bērziņš ar dzīvesbiedri Daci Seisumu apmeklēja izcilās krievu aktrises Čulpanas Hamatovas mūzikālo monoizrādi „Stunda, kad ieej dvēselē kā rokās”, kā arī pieņemšanu pēc koncerta. Daļa līdzekļu no izrādes biļešu pārdošanas sadarbībā ar Pēteru Avena labdarības fondu "Paaudze" tiek novirzīti Bērnu slimnīcas Onkoloģijas nodaļas remontam.

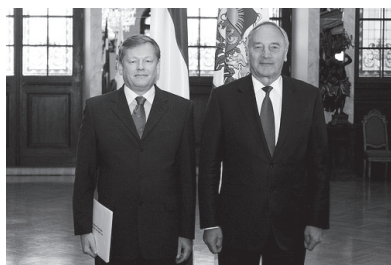

Čulpana Hamatova ir viena no slavenākajām un visvairāk pieprasītajām jaunajām aktrisēm mūsdienu Krievijā. Pēdējā laikā viņas vārds aizvien biežāk saistīts ar labdarības sarīkojumiem. Labdarības akcijas patronese Dace Seisuma sacīja: "Esmu gandarīta, ka jautājums par palīdzības un atbalsta sniegšanu smagi slimiem bērniem kļūst aizvien aktuālāks ne tikai valstīs, bet arī sabiedrisko organizāciju un privātpersonu līmenī. Jūtos ļoti aizkustināta, ka talantīgā aktrise Čulpana Hamatova ar sava speciāli radītā fonda

atbalstu palīdz ne tikai Krievijas mazajiem haimatoonkoloģijas pacientiem, bet, uzstājoties Rīgā, rod iespēju palīdzēt arī Latvijas mazajiem sirdzējiem."

Pirmais vēstnieks Irākā un Irānā

Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš svinīgā ceremonijā Melngalvu namā pasniedza akreditācijas vēstules Latvijas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam Irakas Republikā un Irānas Islāma Republikā **Atim Sjanītim** (*attēlā*).

Šobrīd dialogs ar Irānu ir viena no mūsdienu starptautiskās politikas prioritātēm, un Latvija - topošā ES Padomes prezidējošā valsts 2015. gadā - saredz nepieciešamību kļūt par aktīvāku starptautiskā dialoga daļu. Pakāpenisku attīstību uzrāda arī ekonomiskie indikatori, kas apliecina pieaugošu Latvijas uzņēmēju interesi par eksporta iespējām uz Tuvo Austrumu valstīm.

Pēdējos gados ir veiksmīgi attīstījusies Latvijas sadarbība ar Irakas Republiku, tostarp ar Ziemeļirakas Kurdistānas autonomo reģionu. Latvijas uzņēmēji jau sniedz konsultācijas vides jautājumos, kā arī pamazām pieaug citu Latvijas uzņēmēju interese par preču un pakalpojumu eksportu. Latvijas puses centienus attīstīt sadarbību nākotnē papildus stiprinās ES un Irakas Republikas Partnerattiecību un sadarbības nolīgums (*EU – Iraq Partnership and Cooperation Agreement*), kas atrodas ratifikācijas procesā.

Pirmais Latvijas vēstnieks Irākā un Irānā Atis Sjanītis rezidēs Ankarā (Turcijā).

Baltijas un Beniluksa valstu kopīgs paziņojums pēc ārlietu ministru sanāksmes Rīgā

Tradicionālajā gadskārtējā Baltijas un Beniluksa valstu ārlietu ministru sanāksmē ministri apsprieda virzību uz Austrumu partnerības samitu (galotņu apspriedi) Viļņā novembrī. Viņi puda atbalstu vērienīgajai dienaskārtībai, ko sekmē Austrumu partnerība. Ministri arī pārrunāja Eiropas dienaskārtības aktualitātes, tostarp Eiropas Savienības nākotni, un dažus no šobrīd neatliekamiem starptautiskiem problēmjautājumiem - Sīrija, Tuvo Austrumu miera process un Ēģipte.

Ministri tikās arī ar Moldovas premjerministra vietnieci, ārlietu un Eiropas integrācijas ministri Natāliju Germani un atzinīgi novērtēja nepieciešamās iekšējās reformas, ko Moldova līdz šim veiksmīgi īstenojusi.

Ārvalstu pārstāvību konsultēties ar Konsulārā departamenta vadību

Ārlietu ministrijā notika Latvijas akreditēto ārvalstu pārstāvību konsulāro amatpersonu un ārvalstu goda konsulu tikšanās ar Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes pārstāvjiem.

Tikšanās laikā Ārlietu ministrijas pārstāvji sniedza informāciju par Konsulārā departamenta darbu, tā plānotajām aktivitātēm un statistikas rādītājiem konsulāro pakalpojumu un sniegtās konsulārās palīdzības jomā. Savukārt Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes pārstāvji iepazīstināja ārvalstu konsulus ar grozījumiem Pilsonības likumā un ar ārvalstnieku uzturēšanās reģistrācijas kārtību Latvijā. Tikšanās norisē piedalījās Apvienotās Karalistes, Grieķijas, Igaunijas, Izraēlas, Slovākijas, Šveices, Polijas, Spānijas, Somijas, Lietuvas, Vācijas, Zviedrijas, ASV, Gruzijas, Baltkrievijas, Francijas, Ungārijas un Meksikas amatpersonas.

Eiro ieviešana - Latvijas brīvības apliecinājums

Latvijas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs divpusējā vizītē uzņēma Nīderlandes Karalistes ārlietu ministru Fransu Timmermansu. Amatpersonas sarunā puda gandarījumu par abu valstu aktīvo politisko dialogu, ciešajiem kontaktiem ekonomikas un kultūras jomā, atzinīgi novērtēja jaunizveidoto studiju apakšprogrammu Latvijas Kultūras akadēmijā "Starpkultūru sakari Latvija - Nīderlande/Vācija".

Timmermans uzstājās ar lekciju "Latvija un Nīderlande: partneri Eiropā", daloties pārdomās par Latvijas un Eiropas nākotni un eiro. Runājot par eiro ieviešanu Latvijā, ministrs atzina emocionālo simbolu, piemēram, nacionālās valūtas, nozīmību, tomēr uzsvēra, ka eiro ir pamatots iemesls tikt uzskatītam par brīvības simbolu.

Latvija pauz atbalstu Lietuvai

Latvijas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs tikās ar Lietuvas ārlietu ministru Linu Linkeviču. Linkevičs informēja par Viļņas Austrumu partnerības galotņu apspriedes sagatavošanas gaitu. Apspriede notiks 28. un 29. novembrī.

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc ritu ar Preses apskatu!

◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
 ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
 ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
 ◀ šodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

Dāvida Simansona piemiņas zīmes atklāšana

Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube un Aizsardzības ministrijas parlamentārais sekretārs Veiko Spolītis piedalījās Latvijas armijas pirmā virspavēlnieka ģenerāļa Dāvida Simansona piemiņas zīmes atklāšanā. Piemiņas zīmi veidojis tēlnieks Jānis Strupulis, tā uzstādīta Limbažos, Baumaņu Kārļa laukumā.

Dāvids Simanons (1859-1933) dzimis Valmieras apriņķa „Pīlātu” pusmūižā un beidzis Limbažu apriņķa skolu. Absolvējis Rīgas junkurskolu un Krievijas impērijas Ģenerālstāba akadēmiju, piedalījies Krievijas – Japānas karā, 1910. gadā saņēmis ģenerālmajora pakāpi. 1919. gada janvārī pēc daudziem svešumā pavadītiem gadiem viņš atgriezās dzimtenē. 1919. gada 10. jūlijā tika izdota pavēle Nr.1 Latvijas armijai, ar kuŗu ģenerālis Dāvids Simanons paziņoja par savu stāšanos Latvijas armijas virspavēlnieka amatā. Šī diena tiek pieminēta par Latvijas armijas dzimšanas dienu. Par armijas vadību cīņā pret Bermontu 1926.gadā ģenerāli D. Simansonu apbalvoja ar Lāčplēša Kara ordeni.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Minskā ar izrādi „Gaŗā dzīve” viesojas Jaunais Rīgas teātris

12. un 13. oktobrī Minskā ar Latvijas vēstniecības Baltkrievijā atbalstu Jaunā Rīgas teātra aktieri baltkrievu skatītājiem sniedza izrādi „Gaŗā dzīve” Alvja Hermaņa režijā.

Skats no izrādes

Viesizrādes Minskā notika Starptautiskā teātra mākslas foruma *TEART* ietvaros. Forums norisinās no 28. septembra līdz 21. oktobrim. Latvijas vēstniecība Minskā rīkoja svinīgu pieņemšanu Jaunā Rīgas teātra aktieriem, festivāla *TEART* organizātoriem, Baltkrievijas kultūras darbiniekiem, kā arī citiem festivāla goda viesiem. Režisora Alvja Hermaņa izrādes „Gaŗā dzīve” pirmizrāde notika 2003. gada decembrī.

Latvijas mākslinieku darbi Vīnes mākslas gadatirgū VIENNAFAIR

No 9. līdz 13. oktobrim Vīnē notika ikgadējā starptautiskā laikmetīgās mākslas mese *VIENNAFAIR – The New Contemporary*, kurā piedalījās 127 mākslas galerijas.

No Latvijas izstādē piedalījās divas galerijas - galerija *ALMA* pārstāv māksliniekus Andri Breŗi, Barbaru Gaili un Kriŗu Salmani, savukārt Laikmetīgās mākslas centrs *kim 2* piedalījās ar Jāņa Avotiņa darbiem. Latvijas vēstnieks Austrijā Edgars Škuja un vēstniecības pārstāvji iepazinās ar Latvijas dalībnieku stendiem mākslas mesē.

Vēstnieks Čehijā apmeklē Brno

Vēstnieks Alberts Sarkanis darba vizītē apmeklēja otru lielāko Čehijas pilsētu un Morāvijas centru Brno un tikās ar Dienvidmorāvijas reģiona vadītāju Michalu Haŗeku. Tikšanās laikā vēstnieks tika iepazīstināts ar Dienvidmorāvijas reģiona attīstības stāvokli, īpaši sociālajā jomā un veselības aizsardzībā, kā arī ar Čehijas iekŗpolitiskiem notikumiem pirms parlamenta vēlēšanām. Tika pārrunātas arī iespējamās formas sadarbībai starp Latvijas un Dienvidmorāvijas reģioniem.

Rīgā notiks UNESCO sanāksme

Arlietu ministrijā 16. un 17. oktobrī notiks UNESCO globālā informācijas ētikas ekspertu sanāksme, kurŗas mērķis ir vērst uzmanību uz tīmekļa un informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) straujās attīstības un izplatības radītiem izaicinājumiem un tos apspriest. Rīgas sanāksme būs ieguldījums Pasaules informācijas sabiedrības samīta (*WSIS*) 10 gadu pārskata procesā, lai 2015. gadā vienotos par paveikto un formulētu turpmākos uzdevumus.

Čalovski atbrīvo no cietuma

No Rīgas Centrālcietuma 11. oktobrī tika atbrīvots kibernoziģumos apsūdzētais Deniss Čalovskis jeb “Imantas hakeris”.

Valdība lēma viņu izdot ASV, taču šo lēmumu apturēja Eiropas Cilvēktiesību tiesa (ECT). Čalovskis apcietinājumā atradās kopŗ pagājuŗā gada 4. decembra. Čalovskis nolemts atbrīvot no apcietinājuma, kas viņam piemērots līdz izdoŗānai ASV, jo vairs nesot pamata apcietinājumam. Plaŗāku informāciju prokurātūra nesniedz.

Rīgas Techniskajā universitātē vēsturiska izstāde

Rīgas Techniskajā universitātē (RTU) atklāta izstāde, kurā sīkotas vēstures liecības un dokumenti no ievērojamā Rīgas Politehnikuma mācībspēķu, absolventu un studentu personāliem.

Izstādes atklāšanas sarīkojumā RTU rektors akadēmiķis Leonīds Ribickis sacīja: “ŗogad, kad RTU svin 151. gadskārtu, ir svarīgi saglabāt un celt gaismā tā laika vēstures liecības. Pārāk reti tiek godināti izcilie zinātnieki, kurŗi ar savu mūŗa darbu ir ne tikai devuŗi pienesumu visas cilvēces progresam, bet arī joprojām nes Latvijas vārdu pasaulē ilgŗi pēc mūŗa beigām.”

Pēc Kultūras informācijas sistēmu centra direktora Armanda Magones domām, ir svarīgi, lai jaunā paaudze zinātu par šādiem cilvēķiem. “Mēs visi esam ieinteresēti, lai pēc iespējas plaŗāk sabiedrībā zinātu par ievērojamiem ļaudīm, kas darbojuŗies un

studējuŗi Latvijā. Ir svarīgi, lai par viņiem zinātu jaunā paaudze, kurŗai šo cilvēķu dzīve var noderēt par paraugu,” sacīja Magone.

Izstādes eksponāts

Izstādē “Rīgas Politehnikums. Lieta Nr. RP1863-1896” apskatāma daļa Latvijas Nacionālā arķīva, Latvijas Valsts vēstures arķīva dokumentu un RTU Vēstures mūŗeŗa krāŗuma. Apskatāmas vēstures liecības par Nobela prēmijas laureātiem un kandidātiem, ievērojamiem pasaules zinātnieķiem un inŗenieriem, kurŗu veikums 19. un 20. gadsimta mijā nav zaudējis savu nozīmību vēŗ šodien.

Rīgas Techniskā universitātē (RTU) Eiropas Universitāŗu asociācijas (EUA) Institūciju novērtēŗanas programmas (*Institutional Evaluation Programme - IEP*) starptautisko ekspertu gala ziņojumā ieguvuŗi pozitīvu novērtējumu un saņēm organizācijas starptautiski pazīstamo kvalitātes zīmŗ “IEP novērtēts”. *IEP* ziņojumā akcentēti universitātes sasniegumi zinātnes sasaistē ar inovācijām un augstais absolventu pieprasījums darba tirgū. Ziņojumā augstu vērtēts Ķīpsalā topoŗšais RTU vienotais teritoriālais kompleks, kas kļuŗ par pirmo mūdsienu parauga inŗenierzinātnu studentu pilsētiņu Baltijas valstīs.

Raidījuma „Kinotēķa” veidotāŗas Daira Āboliņa un Dīta Rietuma

uzņēmtas Eiropas Kinoakadēmijas biedru rindās. LTV ir gandarīta par kolleģu līdzŗinējo profesionālo veikumu un piepulcēŗanos pazīstamāķajiem un talantīgāķajiem Eiropas kino profesionāļiem.

Daira Āboliņa

Dīta Rietuma

Arī jaunajā sezonā LTV1 demonstrēŗ raidījumu “Kinotēķa”, kurŗā ar padziļinātu kino temas analīzi, jaunāķajām kino aktuālītātēm un ievērojamu Eiropas kinodarbu televīzijas pirmizrādem skatītāŗus gaida kinokritiķes Rietuma un Āboliņa. Izmanojot viņu pieredzi un zināŗanas, kino gardēŗi varēŗ baudīt astoņus tematiskus “Kinotēķas” raidījumus LTV jaunajā sezonā.

Francijā Juŗa Kalniņa izstāde “Latvija no putna lidojuma”

Ar Latvijas vēstniecības Francijā atbalstu no 8. līdz 13. oktobrim *Chennevieres-sur-Marne* pilsētas (Parīzes reģions) *Roger Laffaille* teātrī ir skatāma fotoizstāde “Latvija no putna lidojuma”. Izstādi svinīgi atklāŗa Latvijas vēstniece Francijā Sanīta Pavļuta-Deslandes. Izstādes organizēŗšanā aktīvi iesaistīŗas Latvijas draugu asociācija *Les Tons*, kas uztur cieŗu draudzību ar Tukuma pilsētu Latvijā, rēģulāri apmeklē Latviju, kā arī uzņēm Tukuma delegācijas viesus savā pilsētā. Izstādes autors ir plaŗi pazīstams fotogrāfs Juris Kalniņŗ, kas nodarbojas ar aerofotografiju - fotografēŗanu no lidaparāŗiem, piemēŗam, no hēķliķoptera, lidmaŗŗinas vai gaisa balona. Viņa darbi piedalījuŗies izstādēs daudzās pasaules valstīs.

Budapeŗā atskaņo trīs latvieŗu komponistu skaņdarbus

Budapeŗā, Budapeŗas Mūziskas centrā, notīka divu koncertu sērija, kurŗā vācu kameransamblis *Ensemble Modern* atskaņoja arī trīs latvieŗu komponistu darbus - Kristapa Pētersona *Money*, Jāņa Petraŗkeviča *Darkroom - Ein Phantasiestück* un Andŗa Dzeņīŗa *Latvian Cookbook*. Pirms koncerta Andris Dzeņītis viesojās vēstniecībā un tikās ar vēstnieķu, kā arī apmeklēŗa koncertus un piedalīŗās diskusijā pirms koncerta.

Artūrs Skraŗtiņŗ britu seriālā

Drīŗ notīks pasaulslavenas un ar daudzām balvām godalģotas daudzserīju filmas “Detektīvs Valanders” pirmizrāde. Filma ekrānizēŗa pēc zviedru autora Henninga Menķela romāniem.

Vienā no “Detektīva Valandera” epizodiem filmēsies iecienītais latvieŗu aktieris **Artūrs Skraŗtiņŗ** (*attēlā*). Par šo iespēķu aktieris var pateikties H. Mankella romānam “Suņi Rīgā”.

VL/TB/LNNK kultūras ministra amatam plāno virzīt Daci Melbārdi

Nacionālā apvienība *Visu Latvījai!/Tēvmēŗei un Brīvībai/LNNK* (VL/TB/LNNK) kultūras ministra amatam plāno virzīt pašreizēģo Latvijas Nacionālā kultūras centra direktori Daci Melbārdi (*attēlā*). Gala lēmums šajā jautājumā vēŗ būs jāpieņēm VL/TB/LNNK valdei. Melbārde patlaban nav Nacionālās apvienības biedre.

Dace Melbārde ieguvuŗi maģistra gradu sabiedrības vadībā Latvijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultātē, kā arī maģistras gradu Kultūras akadēmijā kultūras teorijas, administrācijas un vēstures speciālītātē. Līdz 2009. gadam viņa strādāŗa Kultūras ministrijā par valsts sekretāra vietnēķi kultūrpolicies jautāģumos. Par veiksmīģu darbu valsts kultūrpolicies vadlīniju izstrādē Melbārde 2005. gadā saņēma Spīdolas balvu. Vēŗāk viņa kļuva par Britu padomes pārstāvis Latvijā vadītāģu, bet 2011. gada pavasarī Kultūras ministrija Melbārdi apstiprināŗa par Kultūrizģlītības un nemateriālā mantoģuma centra direktori.

Dace Melbārde ir bijuŗi arī *Dziesmu un deģu svētku* un *Skolu jaunatnes Dziesmu un deģu svētku* maģsliniecisko padomju locekle un UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsēķretāre. Melbārdes vadībā tīka izstrādāts *Dziesmu un deģu svētku* tradīcijas pieteikums UNESCO Cilvēces mutvārdu un nemateriālā mantoģuma meistardarba statusa iegūŗānai.

Pasaullavenais Glēna Millera orķestris atģrieŗas Rīgā ar programmu In The Miller Mood

Pēc pārpildītas koncertzāles pirms diviem gadiem pasaulslavenais Glēna Millera orķestris atģrieŗas 15. novembrī ar programmu *In The Miller Mood!*

15. novembrī Rīģas Kongresu namā būs īsts koncerts - dzīvs, interaktīvs, ar vieģlu humoru, nostalgīģas un siltu sajūtu pārneŗts priekŗnesums.

Pie LNB atrod nesprāģuŗu lādiņu

Pēc Nacionālo bruņoto spēķu informācijas, 15. oktobrī būvbedrē pie topoŗās *Gaismas pils* atrasts Otrā pasaules kaŗa vācu artilērijas lādiņŗ, kas bijis aptuveni 170 milimetrus liels. Valsts policijas eskortā nesprāģuŗas municīģas neitrālīzēŗģju vienība atrasto lādiņu transportēŗa uz Ādāģu polīģonu, kur tas tīka iznīcināts

Zīņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Uzturēšanās atļaujas: labums vai slazds?

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Plašākā skatījumā būtu jāvērtē postulāts: "Latvija tiek izpārdota ārzemniekiem". Tās nelaimīgās uzturēšanās atļaujas galu galā ir tikai viens no minētā postulāta aspektiem. Nav jau patīkami lasīt, ka ārzemnieki pērk Latvijas mežus, Latvijas zemi, Latvijas uzņēmumus, ja neiedziļinās praktiskos saimnieciskos aprēķinus un uzveļ šos faktus tīri emocionāli. Taču, ja iegūstam, ka Latvija ir gan NATO, gan Eiropas Savienības dalībvalsts un suverēnā vara savā teritorijā ir nodrošināta, tad varam spriest - mierīgi - arī tā: ja ārzemnieks - privātais investors vai korporācija - prasmīgi apsaimnieko nopirkto, radot jaunas darba vietas, glābj atiecīgus objektus no sabrukuma un nodrošina sarazotās produkcijas labu kvalitāti, tad tas Latvijai, kuŗai šis ārzemnieks maksā nodokļus, nāk tikai par labu. Tik un tā uz attiecīgajiem ražojumiem būs lipekļi *Made in Latvia*.

Uzturēšanās atļaujas - tās, kā mēdz teikt krievi, "ir no citas operas". Hamburgas žurnāls *DER SPIEGEL*

savā timekļa variantā 7. oktobrī nāca klajā ar Klausa Hekinga (*Claus Hecking*) rakstu no Rīgas: taisni Latviju šis vācu žurnālists "ņēma priekšā", lai aplūkotu uzturēšanās atļauju problēmu plašākā skatījumā. Hekings savam apcerējumam licis divus virsrakstus: „Iebraukšana Eiropā” un „Bagātie laipni lūgti, nabagiem jāpaliek ārpusē”. Raksta autors norāda: kamēr Vidusjūrā sliktā afrikāni, kas Eiropā meklē glābiņu no bada, daudzas ES dalībvalstīs izdala uzturēšanās atļaujas “bagātiem ķīniešiem, arābiem vai krieviem”, kuŗi gatavi maksāt “prasīto cenu”, lai “dotos tālāk uz Vāciju” (precīzēsim - uz jebkuŗu valsti Sengenā zonā). Latvijas gadījumā ne jau arābi lūko tās atļaujas saņemt, bet gan ķīnieši un krievi, par kuŗiem vēl būs runa.

Hekings Rīgā noskaidrojās, ka pat ne katrs piektais no uzturēšanās atļauju saņēmējiem grasās palikt Latvijā uz ilgāku laiku...

Vācu žurnālists vēsti par līdzīgām programmām citās ES dalībvalstīs: Spanijā atļaujas tiktājiem jāiepērkas dzīvokļu tirgū vismaz par 500 tūkstošiem eiro, tikpat daudz tiek prasīts Portugālē. Un Ungārijā atļaujas gribētājam jāiegādājas *Residence Permit Bond* obligācijas par 250 tūkstošiem eiro.

Latvijā, kā zināms, Nacionālā apvienība pat draudējusi izstāties no valdības koalīcijas, ja uzturēšanās atļauju izdalašana netiks nobremzēta. Kad rakstu šis rindiņš, iezīmējies šāds kompromiss: uzturēšanās atļauju saņems tas, kuŗš iegādāsies nekustamus īpašumus vismaz par 143 tūkstošiem eiro un turklāt iemaksās 25 tūkstošus eiro LR demografijas veicināšanas fondā. Kompromisa variants paredz kvotu: ne vairāk par 1000 šādu darījumu gadā. Te man jāpiekrit Sallijai Benfeldei, kas šīs avīzes 5. oktobra numurā rakstīja: „Nekustamo īpašumu tirgus un ārvalstu pircēji ir glābiņš ne vienam vien bankrotā priekšā nonākušam uzņēmējam vai tikai cilvēkam, kuŗu krīze ir krietni paputrinājusi, bet pircēja Latvijā nav.”

Un te nu man jābilst labs vārds par ķīniešiem. Daudzinātās “dzeltenās briesmas” (*die gelbe Gefahr*) Latvijai nūdien nedraud. Tie pusotra simta, šķiet, ķīniešu ģimeņu, kas “iepirkušās” uzturēšanās atļauju un apmetušās pat ne tik daudz Rīgā, cik Cēsīs un citur provincē, ir

mierīgi un lietišķi *upper middle class* pārstāvji, kuŗus vilinājis Latvijas tīrais gais (jā gan), nepiesārņotā vide, pamattautas nosvērtais raksturs. Savas atvases viņi sūta latviskos bērnudārzos un latviskās skolās, paši tiecas apgūt šo viņiem neparasto baltu valodu, ja ar angļu valodas prasmi nepietiek. Kā tagad mēdz teikt - adekvāti cilvēki, pozitīvs elements.

Ar visu cieņu pret nāciju, kas pasaulei devusi Tolstoju un Čaikovski, tie turīgie Maskavas vai Pēterpils krievi, kas tūkstošiem alkst pēc uzturēšanās atļaujām Latvijā, draud pārvērst šos naudiskā ziņā izdevīgos darījumus par slazdu, jo rezultātā latviskuma īpatsvars Dievzemī vēl vairāk saruks. Atļauju gribētāji labi apzinās, ka Latvijā mīt procentuāli lielākā krievu kopiena Eiropā, ka īpaši Rīgā iespējams gadiem ilgi “zaļi dzīvot”, neprotot ne vārda latviski. Bērnu viņi pārved no Maskavas krievu skolām uz Rīgas krievu skolām, Jūrmalā tik un tā kļuvusi pārsvarā krieviska, un visa plašā Sengenā zona ir plaši vaļā - bez vīzas,

Interesanti salīdzināt uzturēšanās atļauju izsniegšanas praksi tai pašā

Spānijā, Portugālē un Latvijā ar Kanadas likumu. Kā zināms, Kanada, tāpat kā ASV un Austrālija, ir *immigration country* un jebkuŗas etniskas izcelsmes ieceļotājs, iegūstot Kanadas pavalstniecību, kļūst par kanadieti, turklāt pavalstniecības iegūšanas priekšnosacījums ir valsts valodas (angļu, Kvebekā franču) prasme.

Kanadā spēkā ir *Immigrant Investor Program*, un ārzemniekam, kas vēlas iegūt *Permanent Resident* statusu, Kanadas ekonomikā jāiegulda vismaz 800 tūkstoši dolāru.

Kad Honkonga no britu kroņa kolonijas kļuva par autonomu teritoriju komunistiskās Ķīnas sastāvā, no turienes uz Kanadu pārcēlās tūkstošiem bagātu ķīniešu, un viņu investīcijas īpaši sekmēja šī valsts rietumu piekrastes - *British Columbia* uzplaukumu. Šie imigranti, saglabājot savas tradīcijas, tomēr viegli iekļāvās Kanadas sabiedriskajā dzīvē, un viņu bērni, mācoties Kanadas skolās, kļūst par lojāliem kanadiešiem. Vairāki “ķīniskās” imigrācijas pārstāvji ieņem amatus šīs provinces administrācijā. Latvijā, protams, daudz kas ir citāds, bet principā šādas investīcijas nāk par labu, ja vien no tā necieš pamattautas īpatsvars.

Franks Gordons

Lasītprasme, lasītprieks

Pagājušajā nedēļā vienā no Latvijas laikrakstiem - *Dienā* bija informācija par jaunu kampaņu: „Tu esi tas, ko tu lasi.” Iemesls kampaņai ir novērojums, ka pēdējā laikā jaunieši arvien mazāk un mazāk lasa grāmatas. 2009. gadā kādā pētījumā konstatēts, ka teju vai trešā daļa 15 gadus vecu jauniešu grāmatas nelasa vispār, bet vēl kādi 20 procenti apgalvoja, ka lasa ne vairāk kā 30 minūtes katru dienu.

Protams, mūsdienās lasīšana jauniešiem var likties varen vecmodīga padarīšana. Kāda tur grāmata, ja man priekšā ir viss plašais timeklis ar visu, ko tas piedāvā! Vai tad tā nav lasīšana? Vai tad timekli nevar atrast visu to pašu informāciju, kāda ir atrodamā grāmatās?

Nē, nevar. Ja runa ir par faktiem un informāciju, timeklis var būt labs izziņas avots, kaut arī lietotājam ir jābūt ļoti uzmanīgam, jo globālajā tīklā, protams, informāciju var izvietot gluži vai jebkuŗš cilvēks, arī nezinītis vai kāds, kas informāciju izvietojis ļaunprātīgos nolūkos. Taču timekli ļoti maz ir atrodama daiļliteratūra, un tieši tas bažīgus dara cilvēkus, kuŗi domā par jauniešu lasīšanas paradumiem.

Runa te ir ne tikai par baudu, ko sniedz labi uzrakstīts romāns, dzelolis vai luga. Runa ir arī par valodas izjūtu. Klasiskajā latviešu literatūrā ir izcili piemēri, kā valodu var izmantot stāsta vajadzībām. Padomāsim, piemēram, par Rūdolfu Blaumani, kas prata uzburt i komiskās, i gluži sērīgas un traģiskas ainas. Par nebēdnīgajiem velniņiem var priecāties, par Kārlēna likteni uz ledus gabala novelē „Nāves ēnā” var paraudāt. Kuŗš jaunietis, lasot Annas

Brigaderes stāstījumu par Sprīdīti, neaizdomājas par savu likteni un savām iespējām! Vai ir kāds, kas labāk uzbūvē Latvijas lauku ainavu nekā Edvarts Virza savos „Straumēnos”? Vai arī Jānis Jaunsudrabiņš savos stāstos? Kuŗš labāk izpratis jaunas meitenes vai pusēna dzīvi nekā Anna Brigadere ar Anneli vai Jānis Klīdzējs ar Boņuku? Brāļi Kaudzītes „Mērnieku laikos” rakstīja gan par dzīves priekiem, gan par dzīves nelaimēm, un Švauksts, Ķencis un Oļiniete ir klasiski latviešu dzīvesziņas tēli. Nepārspējams senākas vēstures aprakstītājs ir Aleksandrs Grīns ar monumentālo triloģiju par trim jātniekiem, kā arī „Zemes atjaunotājos” un „Nameja gredzenā”. Jaunāko laiku vēstures traģēdijas viņš risināja chrestomatiskajā romānā „Dvēseļu putenis”.

Arī trimdā netrūka dižu latviešu autoru. Jānis Širmanis bērnu priecēja ar Kriksi trimdā un ar nerātņajiem trusišiem Pauku un Šmauku. Ilgus gadus dažādus stāstus gados jauni latvieši varēja lasīt bērnu žurnālā *Mazputniņš*, un daudzus no šiem stāstiem rakstīja mana neilgē mātē Līga Korsts-Streipa. Viņa izmantoja dažādus segvārdus, lai neliktos, ka teju vai visu žurnālu aizpilda viena un tā pati autore, bet man joprojām miļi ir behemoti (hipopotami, nilzirgi) Helga un Helmūts. Arī tulkojumā bērniem bija gana daudz literatūras, piemēram, Astrīdas Lindgrēnas stāsti par Pepiju Garžeki un pasaulē labāko Karlsonu un Ērika Kestnera Emīls ar saviem Berlīnes zēniem. Vēl šobaltdien nespēju bez asarām acīs lasīt Ferencu Molnāra „Pāvilieles zēnus”.

Un tad vēl mans miļākais latviešu autors Anšlavs Eglītis! Ai, ar kādu baudu jau pusaudža gados lasīju viņa Latvijā tapušos šedevrus „Li-

gavu mednieki” un „Homo novus,” kā arī jau trimdā sacerētos „Bezkaunīgos večus” un daudzus citus romānus! Reiz es piedzīvoju ļoti laimīgu sakritību. Gaŗezera vasaras vidusskolā bija tā devētās biļetes latviešu valodā un latviešu literatūrā. Kā jau bezbēdīgs pusaudzis, es tās visas nebiju sagatavojis, tāpēc liels bija prieks izvilkt pašu pirmo biļeti, kuŗā valodas jautājums bija par pieturējumu lietošanu un literatūras jautājums - par A. Eglīša daiļradi. Stāstīju un stāstīju, līdz skolotāja beidzot pateica, ka pietiek.

(Tiesa, lasīšanai latviešu valodā var arī būt sava ēna puse. Studiju gados mana māsa Zūbīte mācījās par dižo britu autoru Šekspīru, mums mājās bija pasaules dižgāra kopotie raksti, un viņa konstatēja, ka latviešu valodā Šekspīra darbus lasīt ir daudz vieglāk nekā visnotaļ sarežģītajā senajā angļu valodā. Pieņāca eksāmens, kuŗā māsa konstatēja, ka lugu nosaukumi un tēlu vārdi latviešu valodā ir pavisam citādi nekā angļu valodā. *Diez kas nebija!*)

Pēc tā visa ceru, ka laikraksta lasītāji saprot - es esmu liels lasītājs. Tā tas patiešām arī ir. Mana mamma bija augusi ģimenē, kuŗā bija tikai meitas, un, man piedzimstot, viņa tā īsti nezināja, ko ar tādu mazu pintiķi iesākt, un tāpēc mani mācīja. Lasīt pratu jau trīs gadu vecumā, un tā bija gana liela bauda. Protams, toreiz nekāda timekļa nebija. Televīzijā bija labi ja piecas vai sešas programmas, piedēvām, kad biju bērns, televīzora mums mājās vispār nebija, un, kad beidzot bija, man un māsām bija stingri ierobežots skatīšanās laiks. Grāmatas bija sava veida patvērums, laika kavēklis un arī prieks. Saprotams, ka, Amerikā dzīvojot, es la-

sīju arī grāmatas angļu valodā (un, tāpat kā visi bērni visā pasaulē, ne īpaši priecājos par obligāto literatūru skolā; Hermana Melvila stāsts par lielo vali Mobiju Diku nereti tiek uzskatīts par sliktāko romānu literatūras vēsturē. Es sliecos tam piekrist un vēl piebildīšu, ka jau minētos „Straumēnos” arī uzskatu par diezgan gaŗlaicīgu rakstudarbību, jo vienu koku aprakstīt piecu lappušu gaŗumā? Vai dienī!

Mūsdienās viss ir citādi. Jauniešu rīcībā ir plaša jo plaša izklaides pasaule, un ņirbošais timeklis nūdien var likties interesantāks nekā jebkuŗš drukāts darbs. Latvijā ir arī otra problēma, proti, konkrēti gados jauniem cilvēkiem domātas daiļliteratūras ir visnotaļ maz. Daudz ir tulkotās literatūras. Stāsts par mazo burvi Hariju Poteru, tulkots arī latviešu valodā, bija gana populārs. Taču ar literatūru, kas būtu interesanta 14 gadus vecam puisim vai 15 gadus vecai meitenei, kopumā tā ir, kā ir.

Tāpēc arī ir radusies minētā problēma, ka visai daudz jaunu cilvēku nelasa vispār. To es redzu Latvijas Universitātē, kur ar katru gadu latviešu valodas kvalitāte darbos, ko man raksta žurnālistikas studenti, pazeminās. Protams, ne jau visos gadījumos un tomēr... Katru gadu studentiem iesaku lasīt, lasīt un vēlreiz lasīt, ne tikai lai redzētu, kā raksta tie, kuŗi ar rakstīšanu nodarbojas profesionāli, bet arī lai atklātu to brīnumjauko pasauli, kāda ir mums visapkārt. Ir ko mācīties pēc tā, kā Anšlavs Eglītis darināja personvārdus, kā citi autori uzbūvē Latvijas vēstures ainas no pirmsākumiem līdz pat jaunajiem laikiem. Var mācīties, cik līgana un saistoša var būt valoda. Ja cilvēks nelasa, neko tādu viņš neapgūst, un, protams, arī cieš rakstītprasme.

Var domāt, ka šis jautājums lielākoties ir skolai, jo tā jau ir tā vieta,

kur bērns iegūst izglītību visās šī vārda nozīmēs. Taču es teikšu - nē. Tas ir jautājums ģimenei. Nav pilnīgi nekāda iemesla, kāpēc bērnam, sešu gadu vecumā ierodoties skolā, vajadzētu būt analfabētam. Ja mazs bērns datorā prot spēlēties ar bargajiem putniem, tad tas pats bērns ir spējīgs iemācīties burtus, tad vārdus, pēc tam teikumus un vēlāk rindkopas un veselus tekstus. Amerikāņu autore Frana Libovica esējā „Padomi pusaudžiem” rakstījis gana viedus vārdus: *Pirms runā, padomā. Pirms padomā, palasi. Tās tev ļaus uzzināt kaut ko tādu, ko pats neesi iedomājies. Tas savukārt ir ieteicams jebkuŗā vecumā, bet it īpaši pusaudža gados, kad ir vislielākais risks, ka tu nonāksi līdz kaitinošiem secinājumiem.* Tieši tas pats ir sakāms arī par tiem, kuŗi ir jaunāki par pusaudža gadiem. Nu, var bērns iemācīties, ka Vinnijs Pūks vispirms bija tēls grāmatā un tikai pēc tam televīzijā vai kinofilmās. Arī Harijs Poters vispirms savus varoņdarbus veica uz lapas un tikai pēc tam uz ekrāna.

Es savu dzīvi bez lasīšanas nevaru iedomāties. Man mājās ir tik daudz grāmatu, ka plauktos nepietiek vietas, tās ir sakrautas arī citur. Somā man vienmēr līdz ir grāmata, ja pēkšņi gadās kaut kur uzkavēties. Lasu, kad ēdu (zinu, ir uzskats, ka tā nevajag, bet es bieži ēdu viens, un ko tad man citu darīt - sienā blēzēt, vai?). Man sāp sirds par domu, ka Latvijā (un ne tikai) ir bērni un jaunieši, kuŗiem lasīšanas dāvātais prieks ir liegts, jo viņi itin vienkārši nelasa. Tā gan nav lielās politikas problēma, bet par to ir vērts padomāt visām mammām, visiem tētiem un visiem vecvecākiem un krustvecākiem. Nelauņsim latviešu bērniem lasītprasmi un, pats galvenais, lasītprieku!

Kārlis Streips

Marta Landmane
(Turpinājums no Nr. 38)

Tā Sīdra to redzēja

Stāsts

Sētas pusē, pie virtuves ieejas, mūs sagaida ciema miesnieka sieva. Pa šaurām kāpnēm uzved bēniņos. Ierāda mājokli. Divas istabiņas. Kad atgrūž čīkstošās durvis, vaska, naftalīna un skābena pelējuma dvinga plūst pretim. Vecas, laika zoba iegrauztas mēbeles. Šauri lodziņi. Zemi griesti. Man patīk šīs istabas. Tikai labi jāizvēdina. Patīk ar roku aizsniedzamie dziedi. Būs kur Jāņu vainagu pakārt. Vīrs neapmierināts. Griesti par zemiem. Nevarēšot kārtīgi muguru iztaisnot. Puķainu audumu pārvilkts zvilnis, vietām izsēdēts, aicina – nāc, atpūties, pasaules ceļniek!

Naktī gulēju slikti. Murgu. Laižoties miegā, redzēju māti. Viņa stāvēja Pērkoņu pagalmā. Pie stūriem saņemta priekšautā graudi. Sauc vistas: „Cib-cib-cib!”

Īsu brīdi laikam biju iemigus. Spēji uztrūkos sēdus. Piere pavīsam nosvīdusi... Kāds pielaidis uguni svēteļa ligzdai liepā aiz klēts!...

Cēlos. Aiztaustījos līdz logam. Melnās debesīs pamanīju vienu zvaigzni. Pamaļē kalnu siluetus. Kādā galotnē gaismas iedegas, nodziest. Kā Liepājas bākā. Nepārtraukta ritmiska darbība – iedegas – nodziest. Karbīda lampa?

Elektriskā spuldze? Kam tiek signalizēts? Putniem? Lidmašīnām? Kāpēc mirkšķina uguns acs?... Kāpēc – viegli izrunājams vārds. Daudzreiz esmu to piesaukusi, kopš atstāju Kurzemes ostu. Klusi pie sevis. Paskaļi. Skumji. Retumis priecīgi. Pāris reizes, kad neviens nedzird, izmisumā klieidoši – Kapēc? Svešā krastā atbildes nerast.

Mūsu darba diena sākas septiņos rītā. Miesnieka sieva, kas izpildīja pagaidaptēksnes pienākumus, ievēd mūs abus ar vīru virtuvē. Vecmodīga, bet plaša un ērta telpa. Būs viegli apgrozīties. Vārīt un cept. Esmu salīgta ne vien kā apteksne, bet arī kā virēja. Pretojos lēdijai – neprotu pagatavot smalkus ēdienus. Viņa sacīja: „Tiešām?!” Jautājums un atbilde, un pavēle arī. Viss vienā vārdā.

Vīrs ir *footman*. Prātojam, kā iztulkot latviski. Sulainis? – Neizsaka visu. Varētu sacīt – rokaspūsis. Kaut gan tas labi neizklausās.

Lēdija pati mūs ievēd ēdamistabā. Augsti logi. Smagi tumšsārti velvetiņi aizkari. Vidū masīvs, ļoti garš galds. Ozola dēļi vaska piesatināti. Virsma spīguļo kā Lielupes līmenis saullēktā. Katrā galda galā pa sidraba svečturim. Vidū svarīga kristāla vāze.

Slipētais stikls atstaro varavīknes krāsas. Pat šajā lietuvē rītā. Kuņģakamīns. Ieslēgts arī elektriskais sildītājs. Pie tā gozējas sunis. Vidēji liels. Spalva melna un balta. Suga nenosakāma. „Iepazīstieties ar Ripuli. Sēra Dēvida draugs, kalps un padomdevējs,” lēdija pasmejas un pabrauka suņa muguru. Tas slinkī paveķu vienu dūsmīgu aci.

Mums tiek izrādītas pārējās telpas. Bagātīgi iekārtotas, bet ne pārāk mājīgas viesistabas. Pie kādas slimīgi bālaas sienas divi fotouzņēmumi zeltītos ietvaros. Vienā redzams sērs jaunībā blakus karalim fazānu medībās. Otrā – sarokojas ar karali. Lai kam lauksaimniecības izstādē. Aizmugurē saskatāmi mājlopi.

Tad mūs izvadā pa dažādām guļamistabām. Daudzām pieliekāmām telpām. Gaitenītiem, gaiteniņiem. Trepēm, patrepēm. Vannas istaba gan tikai viena.

Šorīt starp diviem bezkrāsainiem mākoņiem paviz saules vaigs. Tūlīt pēc brokastīm lēdija mums abiem ar vīru liek sagatavoties izbraukumam. Tāpat ar delnu nolīdzināta matu. Uz pleciem uzmetu zaļo mēteļi. Izsteidzos ārā. Lieveņa priekšā divas automašīnas. Vienā pie stūres sēd

sērs. Blakus vīrs. Otru mašīnu, kuŗā vieta man, vadīs lēdija. Gribas pavaicāt: „Kurp dosimies?” – Neuzdrošināsim. Lēdijas sejas vaibsti nav draudzīgi. Pie muižas vārtiem šķīpamiem. Sēra rati dodas uz rītiem. Lēdija savus pagriež pretējā virzienā.

Lēni paslidam gaŗām dārzēm, tīrumiem, ozolu birztaļām. Apstājamies, kad, no bara atšķīrūšās, ceļu krusto aitas. Pārbraucam strautu. Iegriežamies lapegļu jaunaudzē. Iztraucējam fazānus. Pieturam nelielā ciematā. Atveras balto nameļu durvis. Iedzīvotāji bijīgi pasveicina... „Viss, viss, ko redzēji, pieder sēram Dēvidam,” stingrā balsī saka lēdija Etele.

Viņa nostājusies zem kraupaina, drūma ozola. Rūtaina tvīda platmale galvā. Pleci taisni. Slaidis vīriešu lietussargs rokā. Kā kaujas ierocis. Pašapzinīga un nepārvietojava persona. Un kareivīga. Gatava padzīt katru, kas iekārotu vīra zemi un mantu.

Tad maigākā balsī, it kā runātu pati ar sevi, lēdija piebilst: „Pēc sēra Dēvida nāves, un manas, visus iapašumus mantos mūsu dēls.”

Kā reaģētu lēdija, ja es viņai pastāstītu, ka maniem vecākiem arī reiz piederēja zeme. Ne jau tāda platība kā sēram Dēvidam. Tomēr zeme. Kopta, sargāta, mīlēta zeme. Arī viņi cerēja, droši vien pat bija pārliecināti, ka pēc viņu nāves zemi mantos pēcnācēji.

Kaŗā izputēja ģimenes, iapašumi, cerības. Tanki apgrīza zemi otrādi. Bumbas izrāva simtgadīgus kokus ar visām saknēm. Celtnu vietā rēgojās dziļi krāteŗi. Asinīm un asarām pieslacīti.

Ja es tev to stāstītu, lēdija Etele, tu droši vien neticētu. Ne tik daudz pieklājības dēļ kā aiz paraduma tu atjautātu: „Vai patiesi?” Gaŗlaikodamās pavērtos kailās ozolu galotnēs un nozāvātos.

Pusdienas laikā ar vīru satiekamies virtuvē.

„Kur biji, ko redzēji?” nepacietīgi jautāju.

„Redzēju dārzus, ganības, lopus, ūdeņus. Arī mežus un ciematus. Izsakoties īsi – visu, kas pieder lēdijai Etelei. Ko viņa mantojusi no vecākiem,” atbild vīrs.

Lēdija iesteidzas virtuvē. Nepacietīgi māj ar roku. Tad gandrīz pie pieres man piešauj rādītāja pirkstu. „Kā tevi sauc?” viņa vaicā skarbi. Apmulstu. Sastingusi palieku stāvēt pie plīts. Panna ar ceptām zivīm rokās, jo ir piektdiena. Vai tiešām lēdija nezinātu, kā mani sauc? – Laikam jau ne. Ja padomāju, tad, patiesi, neesmu dzirdējusi, ka viņa mani uzrunātu vārdā. Ne arī kāds cits, izņemot vīru. Ernesta vārds gan tiek minēts bieži. Protams bez galotnes „s”.

(Turpinājums sekos)

EDUARDS SILKALNS PAR LITERĀTŪRU UN DZĪVI

Pajukšana un atjaunotne

Daina Avotiņa, *Dzērvju svētība*, romāns, apgāds Zvaigzne ABC, 2013. g., 240 lpp.

Dzērvju lido pār sējēju, „Vizbuļu” saimnieku Jukumu, kas, vēl nemanīdams Otrā pasaules kara tuvošanos, priecājas par gaidāmo raženo vasaru. (20.-21. lpp.) Un atkal lido dzērvju pār „Vizbuļu” grāmatas pēdējās divās lapās, kad pazīmes rāda, ka, padomju varai sagrūstot un atjaunojoties tiesībām uz privātīpašumu, par jauno saimniekotāju „Vizbuļos” kļūs uz Sibīriju deportētā un turienes tālēs sen pazudušā Jukuma mazmeita Malva. Gluži kā dzērvju lidojumi iezīmē pavasarus un rudenus dabā, tā šādi lidojumi pavada agrākā dzīves veida un sabiedriskās kārtības pajukšanu, bet pēc kāda laika – tā visa atjaunotni, gan ar citu personāžu un citādā formā.

Lūkosim iezīmēt romāna sižetu tā, ka netiktu atņemts tā virzības sīkākās izziņāšanas priekšlasītājiem, kuŗi vēlētos grāmatu izlasīt pašī.

Kad Jukumu un viņa sievu Malvīni aizved uz Sibīriju, izglābjas viņu mazā meitiņa Lilija, saukta par Liļluku, jo liktenīgajā naktī pārgulējusi pie vecmāmiņas Jūles meža mājā. Liļluku uzaudzināt uzņemas dievbijīgs pāris no Latgales puses – Juzis un Marija, kam pašiem ir dēlēns Jurģis, gadu vecāks par Liļluku. Jurģim un Liļlukam sasniedzot pusaudžu gadus, viņi viens otrā iemīlas, un sāk izskatīties jau pašsaprotami, ka viņi saprecēsies. Taču notiek kas tāds, kas Jurģim liek domāt, ka Liļluku kļuvis viņam neuzticīgs. Kad Liļlukam piedzimst meitiņa Malva, ne Liļlukam, ne Jurģim, ne lasītājam

netiek skaidrs, vai Malvas tēvs ir Jurģis. Liļluka un Jurģa sākotnēji skaidrā, dzidrā mīlestība pārtop gandrīz vai murgā abu attiecībās.

Dzērvju svētības pamatdoma ir, ka, gluži kā cilvēks nevar būt pats savas laimes kalējs, tā viņš nonāk nelaimē, ja dzērvju, „šie Dieva lidoņi” (21.) viņu neredz un nesvēti viņa dzīvi un darbu. Dzērvēm Dainas Avotiņas simbolikā ir sazobe ar eņģeļiem kristīgajā tradīcijā. Rakstniece viens otriem stāta pretī Latvijas pirmā neatkarības perioda paaudzi – „dievbijīgo Juzi Kasparaiti un viņa Mariju, arī nelokāmu katolietī” (31.), un pirmo padomju laika paaudzi, ko pārstāv Jurģis un Liļluka. Teksta paraugs, kas iesākas ar Jurģa sacīto:

- Ja skolā uzzinās, ka es lasu Bibli, mani dzīvu noēdīs, var pat izslēgt no skolas. Mūsu skolas komorgs ir tāds okškeris; tas uzzina visu, kas katrās mājās notiek.

Gan Juzis, gan Marija saprata, ka dēlam taisnība. Tagadējā skolā Dieva vārdi ij pieminēt nedrīkstēja. Reiz Jurģis, mājās no skolas pārnācis, bija sācis visādi ķemoties un ākstīties un, kad Marija, pārbijusies, ka dēlam vairs galvā viss nav kārtībā, bija pajautājusi, ko tāda uzvedība nozīmē, Jurģis jautri atsmējās:

- Vai tad tu, mamm, nezini, ka esmu radies no pērtiķa? Un pērtiķi taču tā dara. (41.-42.)

Vēlāk, Jurģim pieaugot, viņš, tāpat kā Liļluku, irvien izteiktāk pieņem skolas ateistisko mācību un atraida vecāku, Liļluka audžu vecāku, dievatziņu. Kad abi ielāžas pirmajās seksuālās attiecī-

bās, Liļluka pārdomas par Dieva gribu un likumiem ir minimālas. (49.) Kad Jurģa slimības laikā Liļluka pēc sadraudzēšanās ar krievu kaŗavīru Androniku tiek kāda vārdā nenosaukta „ūsainā” izvarota – tiesa, lielā mērā arī pašas naivuma dēļ –, viņu nenodarbina grēka jautājums, ir tikai milzu bailes, ka varētu būt ieņemts bērns un kādas nu varētu būt turpmākās attiecības ar mīļoto Jurģi. Liļluka neuzdrošinās godīgi izstāstīt Jurģim par visa notikušā apstākļiem, jo nav jau ieradusi sūdzēt grēkus ne Dievam, ne priesterim, kuŗš piedod, kur tad nu vēl Jurģim, kas varētu nesaprast un iekāist dūsmās. Tā nu, kad Jurģis no nejauši noklausītas Liļluka sarunas ar ūsaini noprot, kas noticis, abu mīlētāju attiecības nonāk līdz katastrofai. Nestāstīšu, kādu risinājumu viņi nu meklē, pateikšu tikai to, ka risinājums bija ļoti tipisks un ļoti izplatīts padomju laika veids, kā aizmirst visas problēmas un nelaimes.

Angļu valodā daiļliterāturā ir divi apzīmējumi: *literature* un *fiction*. Ar vārdu *literature* saprot t.s. augstā plaukta sacerējumus: klasiku un tādas kvalitātes mūsdienu darbus, kas laika gaitā klāsiskā varētu tikt ieskaitīti. *Fiction* turpretim ir vairāk tīras izklāides sacerējumi, kas nepretend uz sevišķu mākslas vērtību, bet kas rakstīti lasītāju vaļaspriekam. Slikta *literature* ir pretencioza, samēžģīta, samocīta, lasītājam grūti uztverama, formas eksperimentu pārbagāta. Bet slikta *fiction* var būt lēta, bezgaumīga, vulgāra,

šabloniska. Protams, ir daudz arī labas *literature* un daudz labas *fiction*.

Cik skaisti, ka mēs latvieši tādu iedalījumu nepazīstam! *Dzērvju svētība* ir izteikti laba grāmata, daudz rakstījušas autores sirmo gadu cienījams veikums, bet, kuŗā no iepriekš minētajām kategorijām to ierindot, laikam zinātu vienīgi dzērvju, eņģeļi vai pats Dievs. Stāstījums plūst veikli uz priekšu chronoloģiskā sicībā, vairākkārt „lecot pāri” daudziem gadiem. Samēžģīto formu meklētāji varētu Dainas Avotiņas tradicionālo, neeksperimentālo piegājienu savai vielai saukt par amatniecisku, tomēr daudzi lasītāji, kuŗus modernisti nogurdinājuši, viņai par to būs pateicīgi.

Romāna forma lasītāja prātu nenoslogo, bet pārdomas viņā izraisa un miklas uzdod vairāki satura elementi. Te daži jautājumi. – Vai Andronika attiecības ar Liļluku bija tik platoniskas, cik tās no virspuses izskatās? Vai Andronikam nebija nekādas loomas tajā, kas Liļlukam notika ar „ūsaini”? Vai Malva galu galā bija Jurģa vai ūsaina bērns? Kāda būtu izvērtiesies Liļluka un Jurģa kopdzīve „Vizbuļos”, ja rakstniece būtu izšķīrusies desmit vai divdesmit lappuses vēl pierakstīt klāt?

Droši varam teikt gan vienu: ja rakstniece pati būtu atbildējusi uz minētajiem un vēl citiem jautājumiem, nevis atstājusi atbilžu rašanu lasītāja iztēlei, romāns nebūtu tik saistošs un pievilcīgs, cik tas ir tagad.

Eduards Silkalns

Quo vadis, PBLA?

Viedokļi pēc Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) gadskārtējās sēdes š. g. 2. – 4. oktobrī Rīgā

Jānis Kukainis, PBLA valdes priekšsēdis

„Runājot par nupat oktobra sākumā aizvadīto PBLA valdes sēdi Rīgā, vispirms vēlos bilst, ka PBLA atšķiras no visām iepriekšējām organizācijām, ko esmu vadījis ASV (Gaŗezers, Amerikas latviešu apvienība u.c.), jo PBLA valdes locekļi nāk no dažādām pasaules malām, un visiem nav tādi paši uzskati kā ASV latviešiem. Vadot Amerikas latviešu apvienību, spēju panākt, ka tās valde domā vienotāk. PBLA ir kopā „jāsadzīvo” dažādu mītnes zemju organizāciju pārstāvjiem.

Pirms Latvijas neatkarības atjaunošanas PBLA valdei bija viens kopīgs mērķis – Latvijas neatkarība. Tagad dominē dažādi uzskati un dažādi mērķi, uzsvars galvenokārt likts uz izglītību, kultūru un sadarbību ar Latvijas valdību, lai uzturētu latvietību ārzemēs.

Pēc PBLA statūtiem, par valdes lēmumu izpildi ir atbildīgs PBLA priekšsēdis, kasieris, nozaŗu vadītāji un Latvijas Brīvības fonds, kas šos lēmumus izpilda sadarbībā ar PBLA biroju Vaŗingtonā un pārstāvību Rīgā. PBLA darbā aizvadītajā darbības gadā ir bijuŗi ļoti panākumi, jo visos šais amatos strādā kompetenti un izglītoti cilvēki ar attīstītu pienākuma apziņu. Kopumā jāatzīst, ka aizvadītā PBLA valdes sēde bija „normāla” valdes sēde, kā teiktu latvieŗi Latvijā.”

Vija Zuntaka-Bērziņa, PBLA Kultūras fonda priekšsēde

„Vispirms par to, kas visvairāk iepriecina, – PBLA valdes rindas papildinās ar jaunām seŗām, mūsu darbā iesaistās jauni, arī gados jauni cilvēki, tostarp no to latvieŗu vidus, kuŗi nesen aizbraukuŗi no Latvijas. Un vēl – priecājos, ka vairāk atskan „mēs” nekā „jūs”! Ir izveidojuŗies lieliska sadarbība ar Latvijas ministriŗām, ar kultūras institūcijām, kas tieŗi manā darbības nozarē ŷobrīd ir ļoti aktuāli. Jo nākamgad 5. -7. oktobrī plānots vērienīgs Kultūras fonda rīkots simpozījs un zinātniskā konference par to, kas ārzemju latvieŗu kultūras dzīvē paveikts 10 gados – no 2004. līdz 2014. gadam. Līdz ar referātiem un diskusijām notiks arī koncerti, būs izstādes, tiks pārstāvētas visas desmit KF nozaŗes.

Protams, ļoti priecājos par dubltpavalstniecības likumu, gluŗi privāti priecājos, jo nu arī manas mazmeitas varēs kļūt par Latvijas pavalstniecēm!

Domājot par PBLA nākotni, esmu pārliecināta, ka tās darbība ir jāpārstrukturē atbilstoŗi jauniem apstākļiem un pavērsieniem. Taču jāapzinās, ka tas prasa laiku, izpēti, jaunas idejas.”

Lauma Vlasova, Krievijas Latvieŗu kongresa priekšsēde

„Kaut arī PBLA valdes sēdes darba kārtībā nebija nekādu īpaŗu atšķirību salīdzinājumā ar iepriekŗejiem gadiem, zināmas pārdomas raisījās. Taču vispirms

jāuzsver, ka sēde ritēja „dubltpavalstniecības gaisotnē”, kas bija tieŗām pacilājoŗa. Visi bija apmierināti ar daudzos gados paveikto, manis pārstāvētā Krievijas latvieŗu organizācija – KLK jo īpaŗi.

Par pārdomām – jau vairākus gadus, mēģinot iezīmēt PBLA nākotnes vīziju, jāsecina, ka nekādi lieli stratēģiski plāni nepārādās. Īstenībā tā sauktajā „vecajā trimdā”, kuŗas intereŗu pārstāvība pēc manas pārliecības ir PBLA galvenais uzdevums, cilvēku kļūst mazāk, bet problēmu vairāk. Vajag palīdzēt jaunākajām ŷīs vecās trimdas paaudzēm, jā, arī jaunajai emigrācijai, par ko tieŗām daudz diskutējam. Nevis paplaŗināt darbību Latvijas politikā, bet tieŗi pārstāvēt latvieŗus mītnes zemēs – ar kultūras, izglītības, ekonomisko sakaru starpniecību – tas, manuprāt, ir PBLA stratēģijas pamatā. Un es priecājos par ikvienu PBLA aktīvitāti, pievērŗoties mītnes zemēs dzīvojoŗo tautieŗu interesēm.”

Aldis Austers, Eiropas latvieŗu apvienības priekšsēdis

„Vēlos uzteikt PBLA ieguldījumu dubltpilsoņības jautājuma risināŗanā, kā arī Pirmā pasaules latvieŗu ekonomikas un inovāciju foruma noorganizēŗanā. ELA ir pateicīga PBLA valdei arī par atbalstu ELA iecerei atjaunot Eiropas mēroga latvieŗu dziesmu svētku tradīciju (pirmais sarīkojums plānots 2015. gada jūnijā Briselē, Beļģijā).

Tomēr jāpiebilst, ka emocionālā ziņā daudz kas nav mainījies kopŗ manas pirmās dalības PBLA valdes sēdē pirms diviem gadiem, – PBLA valdes sēdēs joprojām jūtos kā huligans, kas traucē mieru ļoti audzinātā sabiedrībā. Problēma ir tā, ka mani - Eiropas Latvieŗu apvienības (ELA) priekšsēdi nepavisam neapmierina nedz temps, nedz arī attieksme, risinot jautājumus, kuŗi skar apjomīgās jaunās latvieŗu kopienas Eiropas zemēs. Piemēram, mums ir atŗķirīga izpratne par to, ko nozīmē valsts (ierobeŗotā) finānciālā atbalsta taisnīga sadale, proti, vai fināncējumam vispirms jānonāk tur, kur tas ir visvairāk nepiecieŗams (jaunas kopienas, nav pieejams vai ir nepietiekams trimdas organizāciju atbalsts u.tml.), vai arī sadalē vadoŗajam principam jābūt “mums pienākas, jo esam tik daudz devuŗi Latvijai”.

Faktiski ŷobrīd ELA darbojas neatkarīgi no PBLA, kaut gan ELA rīcībā nav tādu resursu kā PBLA, kuŗa līdzekļus savai darbībai smeļ no strauji izsīkstoŗajiem Latvijas Brīvības fonda resursiem. Ja PBLA vēlas būt ārpus Latvijas dzīvojoŗo augstākā pārstāvība, tai ir nepiecieŗami nopietni iekŗŗeji pārkārtojumi (jāaktualizē darbības mērķi, jāpārveido valdes sastāvs, jāpārorganizē pārstāvības darbs Rīgā u.tml.). PBLA var, protams, izvēlēties saglabāt trimdas laika vaibstus, taču tādā gadījumā ELA neatliks nekas cits kā turpināt jau iesākto, – veidot neatkarīgu dar-

bību, dibinot tieŗu un cieŗu sadarbību ar Latvijas valdības un ārpus valdības iestādēm.”

Zuze K Krēŗliņa-Sila, Latvieŗu kopības Vācijā pārstāve

„ŷi bija mana pirmā PBLA sēde, un es ar prieku novēroju, kā daudz interesantu cilvēku no visām pasaules malām sabrauc kopā padomāt par savas vietējās latvieŗu kopienas un Latvijas saitēm un vajadzībām. Es pārstāvēju Eiropas latvieŗus, dzīvoju ilgstoŗi Vācijā, lai gan esmu uzauŗusi Amerikā.

Eiropā ŷodien latvieŗu sabiedrību vairāk vai mazāk veido jaunizbraukuŗie latvieŗi. Uzauŗot Amerikā, tiku latviski veidota trimdas skoliņās, nometnēs un sarīkojumos. Vēlāk, strādājot Minsteres latvieŗu ģimnazijas aparātā, redzēju, ko nozīmē struktūras, kas veidotas gadiem. Taču tīri ļoti saprotu, ka mūsu sabiedrība Eiropā ir citāda nekā treŗās paaudzes latvieŗu vēl aktīvā vecās trimdas pēctēcu sabiedrība Amerikā, Kanadā vai Austrālijā, kas balstās uz vecām iestrādēm. Vēl atŗķirīgākas ir problēmas Dienvidamerikas vai Krievijas latvieŗu kopienās. Eiropā vairāk vai mazāk rodas pilnīgi jaunas struktūras, tikai daļēji balstoties uz vecajām, trimdā pazīstamām ierāŗām un struktūrām un līdzinoties tām.

Varu aprīnot PBLA sabiedriskās enerŗijas centienus, lobējot pilsoņības likuma grozījumus, kas paveŗ jaunas iespējas dubltpavalstniecībai un vairākām pavalstniecībām. Bez ŷaubām, augstu vērtējams ir arī morālais atbalsts daudzo ārzemju grupu dalībai pagājuŗās vasaras Dziesmu un Deju svētkos. Tāpat ļoti apsveicama ir PLEIFA semināra un skolotāju kursu sarīkoŗana, veidoŗana, archīvu krāŗana utt. Vecā nauda grozās ļoti, un summas, par ko tiek runāts PBLA, ir sapņi summas jaunizbraucēju centieniem. Skaidrs, ka jaunizbraucēji Eiropā un, pieņemu, arī citur ne vienmēr vēl var turēt tām līdz. Taču nemanu PBLA rindās pārāk lielu iejutību pret jauno centieniem. Laikam tas ir normāli un liks jaunajiem ieelļot savus radoŗos spēkus. Tikai tad sāksies arī jautājumi par to, vai ir interese vispār vecās PBLA veida struktūrās piedalīties.

Vēl katrā ziņā svarīgi ir tas, ka, tieŗi saistībā ar jaunizbraukuŗiem latvieŗiem, arī no Latvijas valsts puses sāks stingri par tiem domāt un budŗetā tiek paredzētas krietnas summas, kuŗām tiek klāt, ja pareizi izpilda noteikumus. ELAi, kas ir tikai viena daļiņa no PBLA, to saprast ir sānācis un no Latvijas valsts iegūti lieli līdzekļi diasporas vajadzībām. Latvijas valdības diplomāts, “diasporas ministrs” Rolands Lappuķe izcili ļoti pārzina abas puses - gan veco trimdnieku, gan jauno izbraucēju vajadzības un mēģina ieturēt neitrālu nostāju, bet arī skaidri pasaka, ka viņam nav jāturas pie vecām struktūrām. Tiek ne tikai radīti deklarātievi teksti, bet arī veikti pētījumi

par latvieŗu grupējumiem, kas ārpus savas dzimtās valsts mēģina dzīvot globāli un dod Latvijai jaunus impulsus. Tā ir jauna un interesanta joma.

Agrāk bija runa par veco “politisko trimdu” un jauno “ekonomisko migrāciju”, taču tagad man ŷķita, ka ŷai PBLA sēdē maz bija runas par veco, tradicionāli patriotisko politiku, bet daudz dziļāk sēdes dalībnieki pietuvinaŗies ieskatam, ka viss ir politisks, arī tas, ka tik daudz latvieŗu ir atstājuŗi Latvijā. Varbūt tieŗi tas, ka politiku var arī turpināt, nenostājoties vienmēr kādā opozīcijā, arī iezīmēs PBLA nākotnes darbību un mainīs ŷo darbību vai arī dos tai jaunu virzienu.”

Taira Zoldnere, ALA Informācijas nozaŗes vadītāja

„PBLA valdes sēde Rīgā katru gadu ir nozīmīga pasaules latvieŗu diasporas pārstāvju tikŗanā. Manuprāt, tās galvenā jēga ir klātienē pārrunāt, apzināties un izprast latvieŗu kopienas dzīvi, problēmas un perspektīvas dažādās pasaules valstīs. Tas dod iespēju mums visiem sadarboties kā savā starpā, tā arī ar Latvijas valsts institūcijām un sabiedrību. ŷogad diasporai svarīgākā pārrunājamā tema bija Grozījumi Pilsoņības likumā, ar iespēju pieieiekties uz dubltpilsoņību. ŷi Rīgas vizīte man dod iespēju

tiekies gan ar vairākiem politiķiem, gan valdības pārstāvjiem.

Pirmsvēlēŗanu gadā, kā arī laikā, kad Latvija ievieŗ eiro un reālizē Pilsoņības likuma grozījumus, ir ļoti svarīgi, lai ārzemēs dzīvojoŗie latvieŗi būtu pēc iespējas labāk informēti un līdz ar to spēŗīgi iesaistīties Latvijas sabiedriskajos un politiskajos notikumos.”

Jānis Andersons, PBLA pārstāvības vadītājs

„ŷi ir jau astotā PBLA valdes sēde, ko man PBLA Rīgas biroja vadītāja amatā nācies pieredzēt un arī organizēt. ŷi valdes sēde bija produktīva – tajā pieņemtas piecpadsmit rezolūcijas Latvijas valsts institūcijām un diasporas organizācijām, spriests par PBLA nākotnes redzējumus un iecerēm. Aizvadītajā PBLA darbības gadā ir bijuŗi vairāki panākumi – ar PBLA atbalstu ir panākti ilgi gaidītie Pilsoņības likuma grozījumi, pieļaujot ārzemēs dzīvojoŗajiem latvieŗiem dubltpilsoņību, PBLA sekmīgi koordinējusi 57 diasporas koŗu un deju kopu dalību XXV Vispāŗeŗos latvieŗu Dziesmu un XV Deju svētkos, izdevās arī PBLA kopīgi ar sadarbības partneriem rīkotais Pirmais Pasaules latvieŗu ekonomikas un inovāciju forums, attīstot sakarus starp latvieŗu uzņēmējiem visā pasaulē un veicinot ārzemju latvieŗu uzņēmēju investīcijas tēvzemē.”

No PBLA valdes sēdes rezolūcijām

Rīgā 2013. gada 4. oktobrī

1. PBLA valde atzinīgi vērtē Latvijas Republikas Saeimas, valdības un Pilsoņības un migrācijas lietu pārvaldes darbu Latvijas Republikas Pilsoņības likuma grozījumu pieņemŗanā un apsveic Latvijas valsti par lēmumu atļaut dubltpilsoņību ārzemēs dzīvojoŗajiem latvieŗiem.

2. Rūpējoties par Latvijas valsts nākotni un uzskatot, ka ārvalstīs dzīvojoŗie latvieŗi ir nozīmīgs Latvijas balsts, PBLA valde aicina tautieŗus pasaulē pieteikties dubltpilsoņībai, seviŗķu uzmanību pievērŗot jaunieŗu un bērnu reŗistrēŗanai Latvijas pilsoņībā. PBLA valde aicina savas biedru organizācijas aktīvi informēt savus biedrus un latvieŗu sabiedrību mītnē zemēs par Pilsoņības likuma grozījumiem, gādājot par to, lai tautieŗi izmantotu dubltpilsoņības iegūŗanas iespēju. (..)

4. Ar satraukumu sekojot līdz Latvijas demografiskai situācijai un novērojamai masveida emigrācijai, PBLA valde apsveic valdības un Saeimas centienus ŷo situāciju uzlabot. Atsaucoties uz Igaunijas pozitīvo pieredzi, PBLA aicina pievērŗt lielāku uzmanību nevienlīdzības mazināŗanai un palīdzības snieŗŗanai daudz bērnu ģimenēm. (..)

8. PBLA valde atbalsta tieŗu līgumu slēŗŗanu starp PBLA un atbildīgajām Latvijas valsts iestā-

dēm valsts līdzekļu pieŗķirŗanai un sadalei (Izglītības un zinātnes ministriŗas Latvieŗu valodas aŗentūra, Ārlietu ministriŗa, Kultūras ministriŗa u.c.).

9. PBLA valde aicina Latvijas valdību atcelt ierobeŗojumus ārzemēs reŗistrēto diasporas organizāciju pārstāvībām Latvijā piedalīties valsts rīkotajos konkursos, lai nodroŗinātu diasporas organizāciju līdzdalību diasporas atbalsta programmās. (..)

14. PBLA valde aicina atjaunot Eiropas latvieŗu Dziesmu un Deju svētku tradīciju ārpus Latvijas, rīkojot Eiropas latvieŗu Dziesmu sarīkojumu 2015. gada 21. jūnijā Beļģijas Karalistes galvaspilsētā Briselē, lai nosvinētu Latvijas prezidentūras Eiropas Savienībā noieŗigumu.

Tā kā latvieŗu vēlēŗāju skaits un aktivitāte ārzemēs strauji aug, PBLA valde aicina diasporas organizācijas sadarbībā ar Latvijas Centrālo vēlēŗanu komisiju un Latvijas vēstniecībām ārvalstīs veidot papildu vēlēŗanu iecirkņus latvieŗu diasporas mītnes valstīs. PBLA valde aicina atvieglot balsoŗanas procesu pa pastu, plaŗāk ievieŗot Ministerē (Vācijā) jau īstenoto praksi, pirms vēlēŗŗanām organizējot īpaŗas pasu zīmogoŗanas akcijas vietās (ārvalstīs), kur mīt daudzi vēlēŗāji.

BALTISCHE BRIEFE

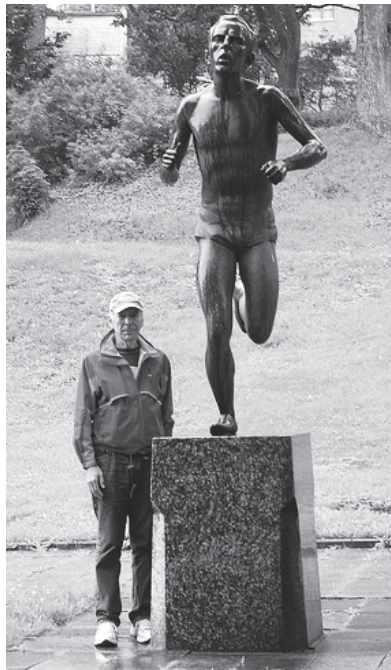
par Baltiju

Vilande svin 730 un 750 gadu jubileju

Vilande (tā vēsturiski šī vieta tiek saukta latviešu valodā, lai gan igauņi paši to raksta un izrunā kā *Viljandi*). Igaunim Vilande ir tautas mūzikas galvaspilsēta. Kopš 1993. gada tur notiek plaši pazīstamie Folkloras mūzikas festivāli (*Viljandi pärimusmuusika festival*). Festivālu burvība ir to īpašā atmosfāra, ko rada no malu malām sabraukušie cilvēki, dzīvošana telšu pilsētiņā, dažādas radošas un arī sportiskas rošības un laba mūzika. Vilandes mūzikas cienītāju kopā sanākšana un mūzicēšana laika gaitā izveidojusies par Eiropas mēroga sarīkojumu. Tas ir lielākais ikgadējais mūzikas festivāls Igaunijā un viens no lielākajiem tautas un pasaules mūzikas festivāliem Baltijā un Ziemeļvalstīs. Kopš 1993. gada četrās festivāla dienās jūlija nogalē aptuveni uz 100 dažādiem ļoti augstvērtīgiem koncertiem, tradicionālās mūzikas darbnīcām un citām aktivitātēm pulcējas vairāk nekā 20 tūkstoši apmeklētāju, kas pat nedaudz pārsniedz šās pilsētiņas pastāvīgo iedzīvotāju skaitu. Pilsēta var lepoties arī ar savu Kultūras akadēmiju, teātri, leļļu teātri, Tautas mūzikas centru, Novadpētniecības muzeju, naivās mākslas centru. Daži nozīmīgi gadskaitļi Vilandes vēsturē.

Rātsnams ir viena no vecākajām akmens celtnēm. Būvēts laikā no 1768. līdz 1774. gadam.

1878. gadā igauņu atmodas laika darbinieks Kārlis Roberts Jakobsons nodibināja laikrakstu

Huberta Pärnakivi pieminēklis

igauņu valodā *Sakala*, kas iemantoja lielu popularitāti. Sakala (latīņu *Saccalia*) bija seno igauņu zeme, kas 13. gs. sākumā robežojās ar līvu Metsepoles zemi un latgaļu Tālavas zemi dienvidos un igauņu Ugandi zemi austrumos. Sakalai daļēji piederējušas arī šobrīd Latvijas teritorijā esošās zemes uz ziemeļiem no Sedas upes, ieskaitot Rūjienas pilsētu.

1911. gadā Vilandē tika uzcelts viens no pirmajiem ūdenstorniņiem Igaunijā. Tagad tas pirmā Igaunijas armijas virspavēlnieka Johana Laidonera laukumā ir iecienīts tūristu apskates objekts. No 30 m augstuma paveras plašs skats uz pilsētu.

1912. gadā uzcēla tekstilfabrika. Nedaudz vēlāk tur sāka ra-

žot motorizētus lidaparātus.

Nokāpjot 158 pakāpienus lejup no tā dēvētā Kāpņu kalna, nonākam Vilandes ezera krastā pie slavenā sportista Huberta Pärnakivi pieminēkļa (*attēlā*).

Pärnakivi pag. gs. 50. gados vienpadsmit reizes uzvarēja tradicionālajā skrējienā „Apkārt Vilandes ezeram”. Šim vecākajam sporta sarīkojumam Igaunijā ir vairāk nekā 80 gadu.

Vilandes ielām krāsainību un liksmu noskaņu piešķir lielas, sarkanās betona zemenes (*attēlā*).

Vilandē rotā astoņas betona zemenes

Ideja aizgūta no Paula Kondases gleznas „Zemeņu ēdēji”, kuņas varoņiem līdzinoties Vilandes iedzīvotāji - šķietami mietpilsoniskā ārējā fasādē slēpj patīkami pārsteidzošu saturu.

Vilandes vecpilsētas daļā ir iespaidīgas Livonijas ordeņa pilsdrupas, kuņas aizsarggrāvjus savieno Rīgā ražots 50 m garš piekārtilts.

Vilandes vēsturē minēts interesants fakts. Drūmajos krievu okupācijas gados pilsētā nav uzcelts neviena (!) padomju režīma slavinātājs pieminēklis. Pilsēta apbrīnojama kārtā bija pratusi izvairīties no šī „pienākuma” veikšanas.

Pastaiga pa televīzijas tornā jumtu

Asu izjūtu cienītājiem tūristiem Tallinā tiek piedāvāta pastaiga televīzijas tornī, kas ir visaugstākā celtnē Igaunijā (314 m). 175 m augstumā iekārtots skatu laukums nav norobežots ar aizsargbarjēru, droširdīgie kāpēji nodrošināti ar virvi.

Uzziņai

Vilande pirmoreiz minēta 1154. gadā arābu ģeografa Al-Idrisi darba „Ģeografija” komentāros kā „Falamus”. 12. gadsimtā ap Vilandes pilskalnu izveidojās pastāvīga apmetne, kas bija Sakalas novada saimnieciskais centrs. 13. gadsimta Livonijas krusta karos Vilandes sakalieši atkārtoti cīnījās ar Livonijas bīskapa vasaļiem un sabiedrotajiem letiem un līviem, Svētā Matīsa dienas kaujā pie Vilandes krita līvu vadonis Kaupo. Bijušās koka pils vietā 1224. gadā tika uzbūvēta mūra pils, kas ilgu laiku bija lielākā visā Baltijā. 13. gadsimta sākumā Vilande kļuva par Hanzas savienības locekli. Pirms 730 gadiem – 1283. gadā Ordeņa mestrs Vilandai piešķīra pilsētas tiesības.

Par pusstundu ilgu pilsētas panorāmas aplūkošanu jāmaksā 20 eiro. Skaidrā laikā pāri Tallinas līcim var saskatīt Somijas krastus.

Ar Kirilu vajadzēja tikties...

Jūnijā Igaunijā vizītē bija ieradies Krievijas pareizticīgo Baznīcas galva mētopolīts Kirils. Savukārt Igaunijas prezidents Tomass Hendriks Ilvess tobrīd atradās oficiālā vizītē Slovēnijā, tā tad netika sarīkota viņa tikšanās ar augsto viesi. Lielu uzmanību šim faktam pievērsis laikraksts *Eesti Päevaleht*, kritizējot valsts pirmo personu:

Krievijas oficiālajā un neoficiālajā hierarchijā Kirils ir ietekmīga persona. Viņš uztur miljoniem ortodoksālo ticīgo saikni ar politisko eliti. Igaunijai nevajadzēja palaist secen izdevību tikties ar Kirilu. Valsts interesēs ir uzturēt dialogu ar mētopolītu (t. i., ar Krieviju), nevis dot iespēju plašsaziņas līdzekļiem mūs kritizēt. Ilgtermiņā mums svarīgākas ir nevis Slovēnijas simpatijas, bet gan sarunas ar Kirilu.

Sodi skolotājiem

Igaunijā valodas inspektoru uzmanības lokā nonākuši 26 skolotāji. Viņi nav nokārtojuši obligāto valodas prasmes eksāmenu. No pārbaudītajiem 1505 krievu skolu pedagogiem pietiekamas igauņu valodas zināšanas bijušas tikai 230 cilvēkiem.

Pamatzināšanas valsts valodā tiek prasītas no visiem valsts ierēdņiem. Krievu valoda, pēc valsts prezidenta Tomasa Hendrika Ilvesa izteikšanas, tiek dēvēta par „okupantu valodu”, un tam piekrit lielākā daļa iedzīvotāju. Ja

krievu skolotāji igauņu valodu neprot pietiekamā līmenī, viņiem jāmaksā sods, jāmacās kurss un, ja sekmju nav, jāreķinās ar atlaišanu no darba. Starptautiski pieņemtie nosacījumi valodas jautājumā allaž izraisa konfliktus ar Krieviju. Krievu valoda ir dzimtā valoda tikai trešdaļai Igaunijas iedzīvotāju.

Chronika

- Militārai misijai Afrikas valstī Mali no Igaunijas sagatavoti desmit kaņavīri, divi iekļauti ANO miera uzturēšanas misijā. Uzturēšanās Afrīkā paredzēta līdz šā gada beigām. Igaunijas kaņavīri kaujas operācijās nepiedalīsies.

- Igaunijā tiek protestēts pret likumprojektu par viendzimuma pāru attiecībām. Savākti gandrīz 40 tūkstoši iedzīvotāju parakstu. Ekspertu ieskatā viedokļi ir ļoti atšķirīgi, tāpēc maz ticams, ka likumu varētu pieņemt līdz parlamenta vēlēšanām 2015. gadā. Igaunijā, tāpat kā Latvijā un Lietuvā, par šo tematu notiek asas diskusijas.

- Kāds Krievijas uzņēmējs nolēmis Igaunijā uzsākt cūku audzēšanas biznesu. Narvā, Krievijas robežas tuvumā, līdz 2016. gadam paredzēts uzcelt modernu kompleksu gandrīz 5000 cūku nobarošanai. Tiktu radīts ap 200 darba vietu. Sabiedrībā paredzamas protesta akcijas pret šo ieceri, kuņas sekas būtu vides piesārņošana un neciešama smaka.

- Kādā Tartu policijas iecirknā ēkā iemitinājušies „apakšīrnieki” – lapsu ģimene. Vispirms policisti pamanījuši lapsu, kas devusies barības meklējumos pilsētas apkaimē, vēlāk tai pa pēdām sekojuši trīs mazuļi.

BB lasījis P. Karlsons

Vilandes Folkloras mūzikas festivālā

Med. dr. Pēteris Zvejnieks Stokholmā

Dr. Zvejnieks ir dermatologs *South Carolina*, USA. Viņam ir arī liela interese par diētas jautājumiem. Dr. Zvejnieks vada vairākas laboratorijas, kuņas cilvēki var apmeklēt bez pieteikšanās, nodot *proves* un tanī pašā dienā uzzināt sava asinsspiediena, sava holesterīna utt. statusu. Tūlīt arī uzzināms, kas būtu jāēd un jādzeļ vai arī kas nebūtu jāēd un jādzeļ lai saglabātu vai uzlabotu veselību. Tikai nepieciešamos gadījumos pacientam tiek izrakstītas zāles.

Lielākā daļa iedzīvotāju rietumu zemēs patērē pārāk daudz kaloriju. Dr. Z, kā Zvejnieku sauc *Facebookā*, galvenokārt par kaitīgiem uzsvēra ogļhidrātus. Pēdējos gados daudzkārt pieaudzis ogļhidrātu/cukura patēriņš. Par

sevišķi kaitīgiem viņš uzskata pastu (makaronus), kartupeļus, kviešu miltus, baltos rīsus un saldus dzērienus, ko daudzi cilvēki patērē lielos kvantumos. Lai ogļhidrātus ķermenis varētu pārstrādāt, ir vajadzīgs insulīns. Saldie produkti tikai īsu laiku nomierina ēstgribu, drīz ķermenis pieprasa vairāk. Insulīna produkcija tādējādi tiek stimulēta. Svārs pieaug, un rezultāts tāds, ka resnie cilvēki mazāk reaģē uz insulīnu un attīsta diabeta tipu 2.

Par diētām, protams, ir daudz dažādu uzskatu. Piemēram, jāizvairās no taukvielām un cukura; jālieto olīveļļa, dažādi rieksti, gaļa un dārzeņi, kuņģi ienākas virs zemes; var ēst tikpat kā visu ko, bet jāgavē viena vai divas dienas nedēļā.

Med. dr. Pēteris Zvejnieks ar mātesmāsu Dianu Krumins Engstedt un Lars Hjeltman no Zviedru-Latviešu biedrības

Foto: Liene Ledaine

Turklāt nedrīkst aizmirst, ka katru dienu jāiet staigāt svaigā gaisā.

Par šiem jautājumiem dzirdējam un arī diskutējam pēc Zvejnieka referāta, ko viņš nolasīja pēc Zviedru-Latviešu biedrības ielūguma Latvijas vēstniecībā 24. septembrī. Šai laikā Dr. Zvejnieks ciemojās pie saviem radiem Stokholmā, kur savulaik dzīvojuši, studējuši, aprecējušies viņa vecāki Andrejs un Astrīda Vita Zvejnieks. Vēlāk viņi no Stokholmas izceļoja uz ASV.

Pēc referāta Dr. Z ar savu Zviedrijas brālēnu devās uz Rīgu, lai satiktos ar tiem Vītolu fonda stipendiātiem, kuņas finansē Zvejnieku fonds.

Guna Germais-Frost
Diana Krumins Engstedt

VIEDOKLIS

Vai Vienotības filiāle Briselē?

Eiropas Parlamenta (EP) vēlēšanās, kas notiks 2014. gada maijā, gaidāma sīva kandidātu konkurence, taču vēlētāju interese par to, visticamāk, būs neliela

Šīs vēlēšanas vairs nerikos vienlaikus ar pašvaldību vēlēšanām, kā tas bija 2009. gadā, kad tajās piedalījās vairāk nekā puse balsstiesīgo iedzīvotāju. Tāpēc prognoze varētu būt līdzīga kā aizvadītajās EP vēlēšanās Lietuvā, kur par vēlēšanām interese izrādījās ap 20% šīs valsts pilsoņu.

Taču pagaidām neoficiālais kandidātu skaits, kas ļoti vēlas brūgēt ceļu uz Briseli, joprojām aug. Aizsardzības ministrs Artis Pabriks pats *Vienotības* vadībai licis saprast, ka viņa īstā vieta ir Eiropas Parlamentā. Tur nav ko brīnīties, jo Briselē ir daudz lielāka personiskā finansiālā drošība un mazāk krenķu, nekā strādājot Latvijas valsts izpildinstitūcijā par pieticīgu naudiņu. Politiskajās aizkulisēs izskanējies, ka Pabrikam kandidātu sarakstā varētu piešķirt pat otro numuru – tūdaļ aiz Sandras Kalnietes. Vēlētājus īpaši neinteresē, ko Pabriks Briselē darīs, viņiem

pietiek ar to, ka viņš nav peļams ministrs, ir ieturēts un sirsnīgs, kā arī vizuāli sakopts un prot uzstāties. Par Pabrikas iekļaušanu sarakstā nebūs gandarīti tie *Vienotības* cilvēki, kas ierindosies aiz viņa, jo kādam būs jākrīt. Skaidrs, ka divām daļā dzimuma pārstāvēm, kas nāk no viena saraksta un tiek ievēlētas parlamentā, nav viegli, jo, gribi to vai ne, ir tīri sievišķīga savstarpējā konkurence gan vēlētāju, gan parlamenta augsto amatpersonu acīs. Ja Pabriku ievēlēs, viņš šai konkurencei varētu pieļikt punktu. Un tas nemaz nebūtu slikti, jo tauta gaida mājās Inesi Vaideri, kas visus šos gadus cītīgi nodarbojusies ar Baltijas un Austrumeiropas valstu vēstures faktu skaidrošanu Rietumu sabiedrībai. Redzot, ka *Saskaņas centra* reitings arvien kāpj, deputātes Vaideres pūliņi un Briselē iegūtās ārpolitiskās zināšanas būs Latvijai ļoti nepieciešamas valstij nelojālo spēku savaldīšanai.

Turklāt Vaideres darba spējas un Briselē iegūtā politiskā pieredze varētu lieti noderēt par-

tijai, jo uz Briseli pošas arī *Vienotības* priekšsēde Solvita Ābolīņa, un neoficiāli ir zināms, ka uz sarunām ar augstākajām ES institūciju amatpersonām par iespēju kandidēt uz Eiropas Komisijas priekšsēža amatu bijis Valdis Dombrovskis. Kamēr *Vienotības* spīce veidos savu filiāli Briselē, tikmēr kādam būs jāpārņem vara Rīgā. Uz šī fona valstiski domājošs cilvēks brauktu mājās, lai nelaide garām šo iespēju.

Eiropas institūcijās notiekošais joprojām ir tāls un grūti saprotams Latvijas iedzīvotājiem, un jābūt ārkārtīgi vienkāršam skaidrošanas veidam, lai vidusmēra cilvēkam paliktu atmiņā viena vai otra deputāta nopelni Latvijas valsts labā. Piemēram, par Sandras Kalnietes darbošanos Briselē ir priekšstats ne tikai lauksaimniekiem, bet arī tiem, kas tādi nav, – vismaz esam dzirdējuši, ka deputāte, veiksmīgi veidojot sabiedrisko organizāciju lobija kampaņu, panāca būtiski lielākus tiesmaksājumus zemniekiem.

Arī par deputāta Krišjāņa Ka-

riņa devumu ir šis tas dzirdēts. (*Laiks un Brīvā Latvija* Nr. 23 – *Red.*) Nu kaut vai tas, ka viņš bija galvenais ziņotājs un virzītājs direktīvai, kas ielika pamatu vienotai Eiropas enerģētikas ārpolitikai. Vienkāršiem cilvēkiem tas nozīmē to, ka viņi būs pasargāti no neprognozējamām gāzes cenu svārstībām. Karīnš patlaban ir galvenais virzītājs direktīvai par ofšoru īpašnieku atklāšanu. Ja to pieņems, valsts uzņēmumu reģistrā būs jāparādās patiesajiem labuma guvējiem un tiks ierobežota to uzņēmumu un aktivistu darbība, kas izvairās no nodokļu maksāšanas. Tātad arī te ir ieraugāms kaut kāds lietderības koeficients.

Radio "SWH" Rīgā ar tautu ēterā mēģina sarunāties Ivars Godmanis, kas nav atsacījies no balotēšanās un meklē partiju, kuŗa viņu izvirzītu. Raidījumā "Ivars Eiropā" Godmanis vairāk jūtams kā žurnālists, nevis kā parlamentārietis, – lielākoties intervē viņš, nevis viņu. Te ēterā ir EP deputāts no Itālijas, te – EP Budžeta komitejas priekšsēdis, te – Nodarbinātības valsts

aģentūras direktore... Godmanis vienmēr bijis draugs ar skaitļiem un strādā Budžeta komitejā, bet viņa darbošanās skaitļu pasaulē Latvijā joprojām ir sveša.

Neviens no pašreizējiem deputātiem nav atsacījies kandidēt EP vēlēšanās un sācis domāt par atgriešanos Latvijā, kur krīze it kā beigusies, bet ir daudz darba nabadzības samazināšanas virzienā. Ja palūkojamies uz citām valstīm, atliek konstatēt, ka, piemēram, EP deputāts no Itālijas Mario Mauro tagad strādā par savas valsts aizsardzības ministru, bet Somijas deputāts Aleksandrs Stubs ir Eiropas lietu un ārējās tirdzniecības ministrs... Šādu piemēru netrūkst, kad Eiropas institūcijās uzkrātās zināšanas tiek liktas lietā savas valsts izaugsmē. Bet Latvijā notiek otrādi – nav nekā labāka un siltāka par EP deputāta krēslu!

Māra Libeka

Pateicamies *Latvijas Avīzei* par sadarbību šīs publikācijas tapšanā!

Krievus aicina atgriezties dzimtenē

Krievijā krievi vošķā nodzēruši savas tautas demografiju – pašiem mirstot priekšlaicīgi. Vietām palikušas tikai sievietes bez bērniem. To atklāja kāds angļu žurnālists (vārdu vairs neatceros) savā ceļojumā pa Krieviju. Kādā vietā bija sapulcējies daudz sieviešu, un viņš tām jautājis, kur palikuši vīrieši. Sievietes atbildējušas: „Vīrieši miruši 55 gadu vecumā.”

Krievijā sāk trūkt darba spējīgu vīriešu, iedzīvotāji noveco, ir deficīts pensiju sistēmā. Pēc ANO prognozēm, Krievijas iedzīvotāju skaits nākamajos 40 gados samazināsies vairāk nekā par 15 miljoniem cilvēku – aptuveni no 143 miljoniem iedzīvotāju 2012. gadā līdz pat 126 miljoniem 2050. gadā.

Masveidīgs viesstrādnieku pieplūdums no kaimiņvalstīm radītu lielas problēmas. Bet vienlaikus ārzemēs (aiz Krievijas Federācijas robežām) dzīvo ievērojams skaits krievu, kuŗi potenciāli varētu atgriezties savā vēsturiskajā dzimtenē. Tiek lēsts, ka krievu skaits pasaulē ir vairāk nekā 25 miljoni cilvēku. Protams, īpaši aktuāls ir jautājums par repatriāciju krievu izcelsmes iedzīvotājiem no valstīm, kuŗas kādreiz ietilpa PSRS sastāvā. Visvairāk krievu ir Ukrainā – vairāk nekā 5 miljoni, Kazachstānā – 4,8 miljoni, Baltkrievijā – vairāk nekā 1 miljons. Pārējās bijušajās padomju republikās dzīvo aptuveni 3 miljoni etnisko krievu. Vairāk nekā 1 miljons krievu ir Baltijas valstīs.

2006. gada jūnijā tika pieņemta valsts programma, lai palīdzētu ārzemēs dzīvojošiem tautiešiem pārcelties uz Krievijas Federāciju. Arī tiem, kas kļuvuši par ārvalstu pilsoņiem vai personām bez pilsonības.

Dažos reģionos pārceļotājiem ir paredzēti vienreizēji papildu maksājumi dzīvojamās platības īres maksas kompensācijai līdz sešu mēnešu ilgumā un citas papildu sociālās garantijas.

Krievijas tautietis, kas pārceļas uz pastāvīgu dzīvi Krievijā, var saņemt arī pārceļšanās naudu 240 000 rubļu (3900 lati) apmērā, bet katrs ģimenes loceklis, kas dodas līdzi, – vēl pa 120 000 (1950 lati) rubļiem. Taču iegūt šo naudu var tikai tad, ja tautietis izlēmis apmesties „prioritārajos” rajonos. Pie tādiem pieder Tālie Austrumi, Baikāla reģions, kā arī rajoni, kas robežojas ar citām valstīm, vai teritorijas, kur pēdējo trīs gadu laikā ir samazinājis iedzīvotāju skaits, un reģioni, kuŗos paredzēti nacionālie investīciju projekti.

Izrādās, ka uz visvairāk karo-tajām pilsētām – uz Maskavu un Sanktpēterburgu krievi var pār-

celties tikai par savu naudu.

FMD pārvalde ir konstatējusi, ka vislielāko interesi repatriantiem izraisa Centrālais federālais apgabals. Pagājušā gadā repatrianti visbiežāk izvēlējās Ļipeckas un Kalugas apgabalu. Programmas dalībniekiem diezgan pievilcīgi šķiet arī Omskas un Novosibirskas apgabals, kā arī Krasnojarskas novads.

Kopš programmas darbības sākuma, tas ir, kopš 2006. gada, tās ietvaros uz Krieviju pārcēlušies tikai 125 tūkstoši cilvēku. Tomēr pēdējā laikā imigrācijas temps paātrinās pirmo divu gadu laikā aizbrauca nedaudz vairāk par astoņiem tūkstošiem, bet 2012. gadā jau aptuveni 63 tūkstoši.

Lai kļūtu par Krievijas tautiešu atgriešanās programmas dalībnieku, ir jāatbilst vairākiem nosacījumiem. Proti, personai ir jābūt pilngadīgai un rīcībspējīgai strādāt darbu Krievijas Federācijas teritorijā, jāprot krievu valoda, jābūt kvalifikācijai un darba pieredzei, kā arī jāatbilst visām prasībām, lai saņemtu atļauju uzturēties Krievijas Federācijā, ja tāda būtu nepieciešama.

Lai piedalītos programmā, potenciālajam repatriantam jāaizpilda veidlapa un jāiesniedz dokumenti, kas pierāda identitāti un pilsonību, pierādījumi par radniecību ar visiem ģimenes locekļiem, kas kopīgi ar viņu repatriējas uz Krieviju, tāpat viņu dokumenti, kā arī apliecinājums par dzīvesvietu. Anketas apstip-

rināšanas termiņš var ilgt no viena līdz pusotram mēnesim.

Tāds ir Krievijas atgriešanās programmas aicinājums, bet, cik cilvēku to izmantos, jo krieviem dzimtene ir tur, kur viņiem labi, un arī Latvijas varasvīri necenšas saistīties ar FMD pārvaldi, lai kopīgi veicinātu krievu atgriešanos savā istajā dzimtenē. Informācija par iespējām repatriēties ne tikai uz Novgorodu, bet uz visu plašo Krievzemi katru nedēļu tiek publicēta krievvalodīgajos laikrakstos *Čas* un *Vesti Segodņa*. Ir daudz dažādu repatriācijas iespēju – Kaļiņingrada, Novgoroda un citas vietas – atliek tikai izvēlēties!

Karēlijas darba ministrs Ivans Kriņņikovs saka: „Pie mums ir labi. Vakanču daudz: vajadzīgi celtnieki, ārsti un skolotāji, vīrotāji... Pārceļotājiem mēs esam atvēruši visus Karēlijas rajonus, lai tikai pošas.” (*MK Latvija* 1.-24. jūlijs, 2012.g.)

Arī Novgorodas apkaimē ļoti jūtams cilvēku trūkums, un apgabala gubernators Sergejs Mitins aicina: „Tāpēc mēs esam ļoti iepriecināti, ja pie mums brauc dzīvot jauni un vidējā vecuma cilvēki. Izmantošu izdevību, lai aicinātu Latvijas cilvēkus braukt dzīvot un strādāt pie mums Novgorodas apgabalā, mums ļoti vajadzīgi kvalificēti speciālisti, un mēs ļoti labprāt gribētu redzēt pie sevis cilvēkus no Baltijas valstīm.”

Šādi noteikumi Latvijas krieviem ir ļoti izdevīgi, bet Latvijai tā ir vienīgā cerība uz izdzīvo-

šanu, samazinot to krievu skaitu, kuŗi nīst Latvijā, latviešus un viņu „suņu” valodu. Krievijā trūkst iedzīvotāju, un tā ir iedzīvinājusi atgriešanās plānu, bet kāpēc mūsu varasvīri „neklapē ne ar ausīm” un šo iespēju neizmanto?

Dažās bijušajās PSRS republikās – Armēnijā, Azerbaidžānā un Gruzijā ir tikai 1% - 2% krievu, Lietuvā – 5%, bet Latvijai un Igaunijai ir daudz grūtāks stāvoklis ar pamattautas izdzīvošanu. Latvijai, pēc 2011. gada tautas skaitīšanas datiem, toreiz bija krievu 26,91% plūs 3,3% baltkrievu, 2,2% ukraiņu un 2,17% poļu, kas kopā ir 34,13%, bet latviešu toreiz vēl bija 62% (tagad būs daudz mazāk). Jau toreiz, pēc skaitīšanas datiem, Latvijā dzīvoja 170 dažādu tautību.

Tāpēc nav brīnums, ka Valsts valodas centra kontroles vadītājs Antons Kursītis saka: „Kamēr latvieši jūtas kā minoritāte un lielākajās pilsētās reāli arī ir minoritāte, tikmēr latvietim kā nedrošam cilvēkam īsti nav nākotnes.”

Dāvis Stalts (NA): „Mēs vēlamies veicināt brīvprātīgu to cilvēku izceļošanu no Latvijas, kuŗiem šeit ir slikti, kuŗiem viss šeit riebjas. Mūsu zemē jādzīvo nevis tiem, kuŗi to nīst, bet tiem, kuŗi vēlas šeit būt kopā ar latviešiem. Turpretim cilvēkiem, kuŗiem šeit riebjas, jāveicina iespēja dzīvot tur, kur viņiem patīk labāk.”

Jānis Rolavs

Apvienojas baltiešu studenti

Kembridžas universitātē studējošie latvieši apvienojas ar lietuviešiem un igauņiem un rīko pirmo Baltijas konferenci

Kembridžas biedrībā (*Cambridge Union*) 12. oktobrī notika pirmā *Baltijas konference 2013*, ko sadarībā ar Kembridžas universitāti organizē Kembridžas latviešu, lietuviešu un igauņu studentu asociācijas. Šī ir pirmā šāda mēroga konference, kurā piedalījās Baltijas un Eiropas līderi un kuŗas mērķis ir stiprināt dialogu un sadarbību zinātnē un augstākajā izglītībā, politikas attīstībā un uzņēmējdarbībā.

“Mums šķita, ka Anglijā studējošie latvieši var dot savu pieešanu un iesaistīties Latvijai un Baltijai aktuālu jautājumu risināšanā,” konferences rīkošanas motīvus skaidro Kembridžas universitātes Latviešu asociācijas prezidente, farmācijas doktorandē Agnese Irkle. “Tie cilvēki, kas aizbraukuši no Latvijas, vēlas kaut kādā veidā līdzdarboties un dot savu ieguldījumu valsts attīstībā, diskusijās iesaistot Latvijas, Lietuvas un Igaunijas viedokļu līderus,” piebilst A. Irkle. “Rīkojot šo konferenci, mēs gribam vienot Baltijas studentu biedrības Kembridžā, dialogā iesaistīt vietējos studentus un pārstāvjus no Baltijas valstīm un veicināt kopīgu sadarbību un šajā sadarbībā risināt jautājumus, kas attiecas uz izglītību, sociopolitisko attīstību un inovāciju,” skaidro viens no konferences organizātoriem, Kembridžas universitātē doktorantūrā studējošais Viesturs Celmiņš. **Kembridžas universitātē šobrīd kopumā mācās 18 studenti no Latvijas, kas šovasar izveidojuši Kembridžas universitātes latviešu asociāciju.** Kembridžas universitātē studējošie lietuvieši šādu asociāciju izvei-

Kembridžas absolvents *cum laude*, bij. LR izglītības ministrs Roberts Ķīlis

doja 2008. gadā, savukārt igauņi – 2011. gadā.

Baltijas studentu asociāciju kopīgi organizētās *Baltijas konferences 2013* mērķis ir izvērtēt Baltijas valstu sadarbības iespējas un reģiona izaugsmes jautājumus, nospraust jaunus darbības virzienus, kas sekmētu Baltijas valstu attīstību, kā arī izcelt veiksmīgus sasniegumus, kas var noderēt par paraugu arī citām Eiropas valstīm. Konferences pirmajā daļā uzstājās vairāki Eiropas un Baltijas viedokļu līderi: starp tiem mināmi - Eiropas Komisijas viceprezidents Sims Kallass, bijušais Lietuvas prezidents Valds Adamkus, Londonas universitātes kolledžas profesors Dr. Ričards Moulis (*Dr. Richard Mole*), *The Economist* starptautiskās sadaļas redaktors Edvards Lūkass (*Edward Lucas*), ES Parlamenta prezidenta diplomātikais padomnieks Arnolds Prancevičs, Rīgas Tehniskās universitātes rektors Leonīds Ribickis, sociālantropologs, bijušais Latvijas izglītības un zinātnes ministrs

The Economist žurnālists, baltiešu draugs un atbalstītājs Eduards Lūkass

Roberts Ķīlis u.c. Konferences otrā daļā notika diskusijas darba grupās. Oksfordas universitātes vecākais pētnieks Dr. Ainius Lašas vadīja darba grupu par sadarbības stiprināšanu starp Baltijas valstu universitātēm un ārvalstīs studējošo lomu izglītībā. Cita darba grupa pievērsās konkrētu priekšlikumu sakopšanai starptautiski nozīmīgu biznesa un inovāciju jautājumu risināšanai. Par atsevišķu temu konferencē bija izvirzīta starptautiskā zīmolvēde, ko vadīja *Enterprise Estonia* speciālisti, par pamatu šai diskusijai izmantojot Igaunijas pieredzi interaktīvajā mārketingā un digitālās sabiedrības veidošanā. Ceturtā darba grupa pievērsās sociālās un politiskās attīstības jautājumiem, īpašu uzmanību veltījot vienlīdzīgu dzīves iespēju radīšanai Baltijas valstīs. Sadarbībā ar Lietuvas Londonas klubu (*London City Lithuanian Club*) un Globālajiem lietuviešu līderiem (*Global Lithuanian Leaders*) darba grupas dalībnieki diskutēja par to, kā

veicināt starptautisku pieredzi ieguvušu profesionālu nodarbinātību Baltijā, un aplūkoja vairākus labās prakses piemērus.

Konferences patroni ir Lielbritānijas vēstnieks Igaunijā Kriss Holtbijs (*Chris Holtby, OBE*),

Lielbritānijas vēstniece Latvijā Sāra Koulija (*Sarah Cowley*) un Lielbritānijas vēstnieks Lietuvā Deivids Hants (*David Hunt*).

Plašāka informācija par Kembridžas Baltijas konferenci: <http://cambridgebalticconference.eu>

ZIŅAS ĪSUMĀ

Labklājības ministre Ilze Viņķele un viņas biroja vadītāja Ilze Kurme apmeklēja Skrīveru novada Sociālās aprūpes centru „Ziedu-gravas”, kā arī jaunuzcelto Dienas centru. Vietējie kritiski izsakās par centra neatbilstību veicamajām funkcijām, jo tas neatrodas Skrīveru centrā, lai gan tur ir visvairāk iedzīvotāju un arī vidusskola.

Eiropas un Centrālāzijas 30 valstīs vairāk nekā 20 000 cilvēku piedalījās Eiropas Putnu migrācijas vērošanas dienās. Latvijā Eiropas putnu vērošanas dienā *EuroBirdwatch'13* īstenotas ar SIA CEMEX atbalstu ierīkotas 22 putnu vērošanas. Rīkotāji ir Latvijas Ornitoloģijas biedrība (LOB) un Dabas aizsardzības pārvalde. Putnu draugi no visas Latvijas ziņoja par novērotiem 152 sugu 58 364 putniem. Visbiežāk novērotas baltpieres, sējas zosis, žubītes un mājas strazdi.

Talsos 9.oktobrī notika jaunās slimnīcas ēkas Spāru svētki, klātesot Ziemeļkurzemes reģionālās slimnīcas valdes priekšsēdei Egijai Širovai, jo Talsu slimnīca kopš 2010. gada 30. aprīļa ir tās sastāvā. Uzrunu teica Talsu novada domes priekšsēdis Aivars Lācarus. Celtniecībai piesaistīti Ls 4,33 miljoni no Eiropas Reģionālā attīstības fonda, Ls 298 000 no valsts, Ls 471 000 no Talsu novada budžeta, kā arī Ls 39 000 piešķīrusi Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca.

Daudzi novadi un vairākas pilsētas 11. oktobrī uzsāka dalību Latvijas nacionālajā veselīgo pašvaldību tīklā (NVPT). Tā mērķis ir sekmēt labas prakses pieredzes apmaiņu starp pašvaldībām, atbalstīt dažādu sabiedrības veselības un tās veicināšanas jautājumu risināšanu. Latvijas NVPT ir daļa no Pasaules veselības organizācijas (PVO) Veselīgo pilsētu programmas (*Healthy Cities*).

Zemnieku saimes, Eiropas Parlamenta deputātes Sandras Kalnietes un žurnāla *Agro Tops* rīkotajā konkursā „Senču aicinājums 2013” šogad ir pieteikti 40 jaunie lauksaimnieki no visas Latvijas. Žūrija izvērtēs pretendentu atbilstību konkursa nolikumam un apmeklēs jauno lauksaimnieku saimniecības. Labāko apbalvošana notiks 2014. gada janvārī „Lauksaimnieku gada ballē”.

Tukuma patversmē 7. oktobrī atsākusi darbu zupas virtuve, ko trūcīgiem iedzīvotājiem nodrošina Latvijas Sarkanā Krusta Tukuma komiteja un financiāli atbalsta Tukuma novada dome. Virtuve atvērta pirmdienās, trešdienās un piektdienās.

Ventspils mūzejā - Livonijas ordeņa pili līdz 2014. gada maijam apskatāma izstāde „Ventspils ostai-750”, kur sakopot materiāli no Rīgas Vēstures un kuģniecības mūzeja un vietējā mūzeja krājumiem. Ventspils osta vēstures avotos pirmoreiz minēta 1263. gadā.

Iedzīvotāju aptaujā par visvairāk iecienītajiem krodziņiem Latvijā atziti „Meķe” Liepupē, kafējnīca „Panna” Aizkrauklē un Lielvārdē, atpūtas parks „Lācītes” Gulbenes novada Rankā un restorāns „Klidziņa” Skrīveros. Aptauju rīkoja Latvijas degvielas tirgotājs „Virši-A”, sadarbojoties ar citiem degvielas tirgotājiem. Iedzīvotāji nobalsoja 11 730 reižu.

Par pedagogiem draudzīgākajām izglītības iestādēm 2013. gadā atzītas kopumā deviņas izglītības iestādes. Pirmo vietu izcīnījis Vangažu pirmsskolas izglītības iestāde “Jancis”, Laucienas pamatskola un Babites vidusskola.

Vidzemes augstskola ir saņēmusi Zaļā karoga balvu un kļuvusi par pirmo augstskolu Baltijā, kas ieguvusi starptautisko *Eko augstskolas* titulu. Ekoskolu programma veicina izpratni par videi draudzīgu dzīvesveidu un saimniekošanu. Pirmā augstskola pasaulē, kas 2010. gadā saņēma Zaļo karogu, ir Korkas universitāte Īrijā.

Smiltenes ģimnazijas koris “Lido” oktobra beigās dosies uz Itāliju, Smiltenes sadraudzības pilsētu Rovigo. Šis ceļojums ir dāvana, ko korim tā 20 gadu jubilejā jau aizvadītā 2012. gada martā apsolīja Smiltenes novada domes priekšsēdis Ainārs Mežulis. Koncertprogrammā iekļautas latviešu tautasdziesmas, latviešu komponistu dziesmas un populāri skaņdarbi angļu valodā.

Strencu novada dome aicina iedzīvotājus pieteikt kandidātus pašvaldības apbalvojumiem “Gada cilvēks”. Šogad apbalvojumus pasniegs īpaša sarīkojumā, kas veltīts Latvijas 95 gadu jubilejai un 85 gadiem, kopš Strenciem piešķirtas pilsētas tiesības.

Valmieras Rātslaukumā un pilsdrupu teritorijā notika tradicionālais Simjūda gadatirgus - vēsturiski pēdējais lielais tirgus pirms ziemas, un tajā iespējams sarūpēt dažnedažādu produkciju. Bija ieradusies tirgotāji, amatnieki un mājražotāji no visiem četriem Latvijas reģioniem, kā arī no Lietuvas un Igaunijas.

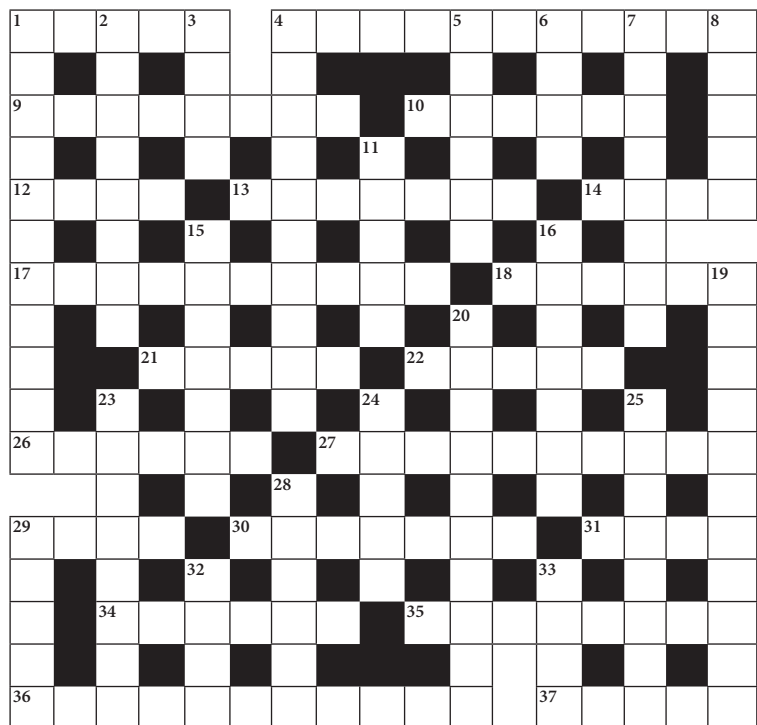
Alūksnes slimnīcā atklātas jaunās chirurgijas nodaļas telpas. Pacienti tur varēs uzturēties dienā, veikt procedūras, bet vakarā doties mājās. Nodaļā būs atpūtas stūris, kā arī pieejams bezvadu tīmeklis.

Septembra beigās Tērvetes parks sagaidīja 100 000. apmeklētāju. Jau 55 gadus Tērvetes dabas parks ir labākā un draudzīgākā vieta ģimenei ar bērniem, – tur var sastapt gan koka skulptūrās atveidotus, gan “dzīvus” pasaku varoņus un Annas Brigaderes lugu tēlus.

Īsiņas sagatavojušas Valija Berkina un Māra Linde

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījuši Daiga un Ilmārs Kalni (ASV)

Līmeniski. 1. Lielā asinsrites loka galvenā artērija. 4. Sporta veids. 9. Lietvārda dzimti norādītājs palīgvārds (*val.*). 10. Neliela saldūdens zivs. 12. Preces iesaiņojums. 13. Tāds, kas viegli drūp, plaisā. 14. Maz sastopams. 17. Optiska ierīce kā ļoti maza apskatīšanai. 18. Sutināt, karsēt. 21. Kvalificēts darbs; dienesta stā-

voklis. 22. Infekcijas slimība. 26. Sēdes nerva iekaisums. 27. Nonākt saskarē (ar ko). 29. Garšviela. 30. Būt (kā) sastāvdaļai. 31. Ātrā tempā; īsā laikā. 34. Sikumtirgus (*sar.*). 35. Rakstnieki,kuŗu valoda balstās uz augsti izkoptiem mākslinieciskās izteiksmes līdzekļiem. 36. Sadusmoties. 37. Sievietes vārds (*jūn.*).

Stateniski. 1. Grezns dzīvjamās telpas. 2. Daiļrunas teorija. 3. Brāzmais vējš; vētra. 4. Raksudarba pirmuzmetums. 5. Aukstais ēdiens. 6. Bišu kāpuri. 7. Cieņa, bijība. 8. Augums, ķermenis. 11. Neliels patoloģisks ādas veidojums. 15. Pasaules izplatījums (telpā). 16. Strauji satvert, pakert. 19. Enerģijas pārvadīšana no dzinēja uz darbmašīnu. 20. Cilvēks, kas bieži naktīs neguļ (*pār.*). 23. Aerodroms. 24. Liels jūras dzīvnieks. 25. Saistīts ar ticību pārdabiskiem spēkiem. 28. Vienkāršs, neievērojams. 29. Īpašā diagonālā rakstā austeris (oderēm). 32. Maz sastopama. 33. Atalgojums par paveikto.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 38 atrisinājums)

Līmeniski. 3. Balasts. 8. Skatīt. 10. Motors. 12. Solis. 14. Sautēt. 15. Arnika. 16. Teikuma. 19. Līvas. 21. Benina. 22. Zauls. 23. Pulks. 29. Treknis. 30. Skalbe. 31. Bifelis. 32. Manila. 34. Lotosi. 35. Kapli. 37. Kafija. 38. Sapals. 39. Krāteri.

Stateniski. 1. Kalts. 2. Atoms. 4. Skatuve, 5. Stāt. 6. Etna. 7. Kronins. 9. Plakne. 11. Lamas. 13. Akini. 17. Epilogi. 18. Meņuari. 20. Svāri. 21. Bikls. 24. Arfas. 25. Skaidas. 26. Stelpe. 27. Nautils. 28. Ibiss. 33. Asis. 34. Lāpa. 35. Kapri. 36. Istra.

“Augstu laim’ un prieku no sirds vēlējam!”

Apsveicam 90 gadu jaunu

ŽANI MŪSIŅU

Sirsniņus sveicienus un vēlējumus
DVF valde

„Straumēni”

Vai esat palicis viens un gribat dzīvot latviešu vidē? DVF lauku īpašuma „Straumēni” saimniecība aicina tautiešus padomāt par pastāvīgu dzīvošanu šai skaistajā vietā Anglijas vidienē. Ilgāka dzīvošana – no £100 līdz £160 nedēļā, pilna pansija pieejama par papildu cenu. „Straumēniem” nav aprūpes nama tiesību, bet ir *Sheltered Housing* statuss, un iemītniekiem vajadzīgās sociālās un medicīniskās palīdzības saņemšanu varam nokārtot ar pašvaldību.

Plašākai informācijai par iespējām,
kas apmierinātu jūsu vajadzības, lūdzam sazināties ar
Juri Krievu, zvanot 01788 524128.

MATĪSS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM
ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,80 (1,15 eiro)
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu
● reklāmu 2 reizes, paredzēta
atlaide 10 % apmērā no
parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu
● reklāmu 3 reizes, - 15 % no
parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu
● reklāmu 4 reizes un vairāk,
- 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM:
● LS 0,40 (0,60 eiro) par 1
cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS:
● LS 35,- (50 eiro)

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

2014

PAŠIEM SAVS KALENDĀRS!

Krāšņas fotoatmiņas par aizvadītajiem
XXV Dziesmu un XV Deju svētkiem Rīgā 2013. gada vasarā.

Iegādājoties šo kalendāru, Jūs finansiāli atbalstīsiet
Brīvās Latvijas izdošanu.

Pērciet sev un dāviniet draugiem, kolēģām, bērniem!

**Maksa - ziedojums, sākot ar 5 eiro,
sūtīšanas izdevumi par vienu eks. Latvijā - 0,70 Ls jeb 1 eiro
citur Eiropā - 2 eiro**

Naudu lūdzam ieskaitīt - SIA VESTA-LK

Reģ. Nr. 40003905506

**Konta nr. SEB banka nr.: LV80UNLA0050016243516
ar norādi “Par BL kalendāru”**

Brīvās Latvijas 2014. gada kalendārs

..... gab. Ls/eiro

Maksa par sūtījumu: Ls/eiro

Kopā: Ls/eiro

Vārds, uzvārds

Adrese

Tālr.: E-pasts:

Kalendāru varat pasūtīt, arī sazinoties ar **Sarmīti Janovskis**,
“Straumēni”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF,
England. Tālr.: 01788823438, fakss: 01788822441

RADI UN DRAUGI

VIESNĪCA ★★★★★

WWW.HOTELRADIUNDRAUGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAIPNI LŪGTI RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU
FONDA VIESNĪCĀ “RADI UN DRAUGI”!

Lasiet tīmeklī!

Rietumeiropas latviešu laikrakstu

www.brivalatvija.lv

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.

Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: *Brīvās Latvijas* izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010

Tālr. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis “Straumēni”,
Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF,
England. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441.
Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas;
pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas
un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā:
Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE.

Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar
2010. gada 1. jūliju:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 65; 12 mēnešiem
GBP 120. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā
sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi
sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbri-
tānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650.-; 12 mēneši
Kr 1240.-. NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTER-
NAS RIKSFÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LAT-
VIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm,
Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālr.: +46 8214425. Admini-
strācija: Vija Freimane, e-pasts: freimanisv@yahoo.se, tālr. +46 8808815

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 143 eiro;
6 mēn. – 75 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL konts Lettis-
che Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159
Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20,
konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem:
Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415
Pohlheim, tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische
Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter
Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933,
e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro;
12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku
uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem
USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20 (25 eiro), 12 mēne-
šiem Ls 34 (49 eiro).

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi
maksā €3 par 10 mm augstu vienslejiņa platu-
mā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x
7 cm) €45. Zviedrijā – 500 kr.

Komerālie sludinājumi €6 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.
Ar autora vārdu, inīcijām vai segvārdu parak-
stītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī
redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem
nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publi-
kācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA EVEKO, Rīga

SPORTS SPORTS SPORTS

**Samoilovam/Šmēdiņam
bronzas medaļas
Sanpaulu turnīrā**

Sanpaulu risinājās plūdmales volejbola turnīrs *Grand Slam*. Atkal labi startēja Latvijas pašlaik labākais pāris Aleksandrs Samoilovs/Jānis Šmēdiņš. Turnīra sākumā viņi uzvarēja visās priekšsacīkšu spēlēs, bet tad guva panākumus arī izslēgšanas turnīra otrā un trešajā kārtā. Pusfinālā Latvijas duets smagā cīņā ar 1:2 (15:21, 22:20, 12:15) zaudēja braziliešiem Pedro Solbergam Salgadu/ Bruno Oskaram Šmitam, kuŗi bija izlikti ar otro numuru. Pēc tam cīņā par trešo vietu Samoilovs/Šmēdiņš viegli ar 2:0 (21:14, 21:12) pārspēja spāņu Pavlo Erreru/Adrianu Gaviru. Tādējādi Latvijas labākais *bīca* duets piekto reizi sezonā izcīnīja medaļas *Grand Slam* posmā.

Pēc uzvaras

**Iekļūst Eiropas meistarsacīkšu
izslēgšanas spēlēs**

Latvijas labākais galda tenisa spēlētājs **Matīss Burģis** iekļuva Austrijā Eiropas meistarsacīkšu individuālo sacensību izslēgšanas spēlēs. Pirmajās apakšgrupas cīņās Latvijas labākais galda tenisists ar vienādu rezultātu 3:0 pārspēja Luksemburgas spēlētāju Maiku Bastu un Mariošu Jangu no Kipras. Izslēgšanas spēlēm kvalificējās tikai grupu uzvarētāji.

Matīss Burģis

Izšķirīgajā spēlē par pirmo vietu Burģis ar 3:2 (10:12, 8:11, 13:11, 11:4, 11:9) spraigā dueli pārspēja Michalu Bardonu no Slovaķijas.

Neveiksmīgi turnīrā spēlēja Oļegs Kartuzovs un Artūrs Reinholds, kuŗi izstājās pēc zaudējuma pirmajā cīņā.

Zaudējums lietuviešiem

Pasaules kausa izcīņas kvalifikācijas priekšspēdējā spēlē Latvijas futbola izlase Viļņā ar 0:2 (0:1) zaudēja Lietuvas valstsvienībai, tādējādi savā atlases grupā paliekot priekšspēdējā vietā.

Visu spēles laiku Viļņas stadionā izpaudās mājinieku pārsvars, bet mūsu vienība atbildēja tikai ar dažiem uzbrukumiem. Lietuvieši mūsu vārtsargu Vaņinu pārspēja septītajā un 68. minūtē

Eiropas Futbola federāciju asociācija (UEFA) apsver iespēju starptautiskās valstsvienību pārbaudes spēles aizstāt ar turnī-

ru, kuŗā visas kontinenta izlases būtu sadalītas deviņās grupās. Šo grupu vienības sacenstos savā starpā. Izlases cīņos arī par naudas balvām.

Sadalot izlases pēc ranga, Latvijas valstsvienība pēc šī brīža uzmetuma nokļūtu sestajā grupā, kuŗā tiktu iekļauta arī Skotija, Armēnija, Bulgārija, Igaunija un Baltkrievija. Savukārt pirmajā grupā tiktu iekļauta Spānija, Vācija, Nīderlande, Itālija, Anglija un Portugāle. Pagaidām starptautiskais kalendārs ir sastādīts jau līdz 2018. gadam un visas maiņas, visticamāk, tiks ieviestas tikai pēc šī perioda.

**Irbe turpmāk nebūs Latvijas
hokeja izlases treneris**

Legendārais Latvijas hokeja vārtsargs Artūrs Irbe paudis vēlmi pamest Latvijas izlases galvenā trenera asistenta amatu, jo Latvijas hokeja federācijas (LHF) prezidents Kirovs Lipmans norādījis uz viņa neatbilstību amatam.

Irbe Latvijas izlases treneru korpusā par galvenā trenera Teda Nolana asistentu sāka strādāt aprīlī, ar valstsvienību startējot pasaules meistarsacīkstēs, tomēr tagad viņš sniedzis paziņojumu, ka gatavojas pamest amatu. "Ar šo vēlos paziņot, ka pārtraucu līguma attiecības ar Latvijas Hokeja federāciju. Tā kā LHF prezidents Kirovs Lipmans ir atklāti norādījis uz manu neatbilstību Latvijas izlases trenera amatam, atsaucoties uz kādu mistisku Izglītības ministrijas prasību, tāpat no LHF puses tā prezidenta personā vairākus mēnešus nav izpildītas līguma saistības, neredzu par iespējamu turpmāko darbību K. Lipmana vadītajā federācijā. Par šo lēmumu esmu informējis arī izlases galveno treneri un federācijas amatpersonas. Arī turpmāk nelieģšu padomu un zināšanas Latvijas hokejistiem, ko daru joprojām un esmu darījis arī iepriekš," teikts Irbes paziņojumā portālā *sportacentrs.com*.

Latvijas hokeja federācijas (LHF) prezidents Kirovs Lipmans sarunā ar *Latvijas Avīzi* paudis savu viedokli par Artūra Irbes aiziešanu no valstsvienības trenera amata. Lipmans skaidro, ka Izglītības un zinātnes ministrijas Sporta pārvalde atsūtījusi LHF paziņojumu, ka Irbem nedrīkstot maksāt algu kā trenerim, jo viņam neesot trenera licences un atbilstošas izglītības.

**Saeimas deputāti
viesojas Latvijas vēstniecībā
Baltkrievijā**

Latvijas Republikas Saeimas deputātu hokeja vienības pārstāvji Romāns Naudiņš (VL/TB/LNNK), Artūrs Rubiks (*Saskaņas centrs*), Imants Parādnieks (VL/TB/LNNK), Raimonds Rubiks (SC) un Viktors Valainis viesojās Latvijas vēstniecībā, kur tikās ar vēstnieku Michailu Popkovu un citiem vēstniecības diplomātiem. Tikšanās laikā tika pārrunātas Latvijas un Baltkrievijas divpusējo attiecību aktualitātes, tostarp starpparlamentu sadrau-

dzības grupas ietvaros. Vēstnieks deputātus informēja par Minskā notikušās starptautiskās izstādes „Transports un loģistika” rezultātiem. Izstādē bija izveidots arī Latvijas nacionālais stends.

Saeimas deputātu hokeja vienība Baltkrievijā piedalīsies divās draudzības spēlēs ar Minskas apgabala komandu un Prezidenta sporta kluba komandu. Oktobra beigās Rīgā notiks atbildes spēles.

Džudo

Latvijas džudo cīkstonis **Viktors Reško** izcīnīja trešo vietu Minskā Eiropas kausa izcīņas posmā. Svāra katēgorijā līdz 100 kg Reško savā apakšgrupā aizvaidēja tikai vienu cīņu, kuŗā pieveica Antonu Savicki no Ukrainas un tādējādi iekļuva pusfinālā. Tajā gan Latvijas pārstāvi pārspēja Francijas cīkstonis Klemēns Delvērs. Līdz ar to Reško pārcēlās uz gandarījuma turnīru, kur cīņā par trešo vietu uzvarēja mājinieku Michailu Macko.

Svāra katēgorijā līdz 81 kg Konstantins Ovčiņņikovs izcīnīja septīto vietu. Tāda pati vieta arī Aigaram Milenbergam (līdz 90 kg). Andrejs Tomasovs (līdz 90 kg) un Artūrs Ņikiforenko (virs 100 kg) zaudēja pirmajā cīņā.

Basketbols

Neveiksmīgi sezonu iesākuši VEF Rīga basketbolisti. Sākotnēji ridzinieki ULEB Eirolīgas kvalifikācijā ar 71:80 piekāpās Lietuvas vienībai Viļņas *Lietuvos rytas*, pēc tam VTB Vienotās līgas spēlē ar 83:89 savā laukumā zaudēja Baltkrievijas klubam Minskā *Cmoki*, un ar 63:80 - Krievijas spēcīgākajam klubam Maskavas CSKA.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

DVF „Straumēnos,” kafejnīcā „Rīga,” ceturtdien, **31. oktobrī**, plkst. 15 Žano Mūsiņš sniegs atmiņu stāstu: „Avīzes „Kurzemes vārds” ilggadējā redaktora Angila Remesa pieredze”. Kopīgi klausīties aicina „Straumēnu” vanadzies.

TDK „Londona deju” riko Deju festivālu, St. Columba's Church, Pont Street, London, SW1X 0BD, sestdien, **19. oktobrī**, plkst. 19.00 - 22.30. Piedalās: TDA Liesma, TDK „Londona deju”, Jauniešu deju kopa *Salinieki* un *Dublinas bērnu deju kopa*. Ieeja €10. Pēc koncerta saviesīgais vakars ar Austrumkalnu.

Londonas Latviešu koris piedāvā savu gadskārtējo koncertu: Dziesmu svētku atskaņas, St. Stephen's Church, Gloucester Road, London SW7 4AL (tuvākā stacija Gloucester Road), sestdien, **26. oktobrī**, plkst. 18:30. Londonas Latviešu koris savā gadskārtējā koncertā piedāvā programmu ar koristu vismiļākām dziesmām, kuŗas tika atskanotas šī gada Dziesmu svētkos. Koris arī svinēs vairāku latviešu komponistu jubilejas, ieskaitot Jāzepa Vītola 150. dzimšanas

dienu. Biļetes cena €7. Biļetes var nopirkt pie ieejas Cenā ieskaitīta glāze vīna vai bezalkoholiska dzēriena.

**DIEVKALPOJUMI
VIDUSANGLIJAS DRAUDZE**, māc. V.Vāvere

„Mūsmājās”, Priory Hill, Wols-ton, Coventry, CV8 3FZ, pirmdien, **18. novembrī**, plkst. Valsts svētku dievkalpojums un sarīkojums (apvienots ar Birminghamas kopu).

Birminghamā, All Saints Church, Kings Heath, B14 7RA, svētdien, **20. oktobrī**, plkst. 15.30 Pļaujas svētku dievkalpojums.

„Straumēnos”, Catthorpe Manor, Lilbourne Road, Catthorpe, Lutterworth, Leicestershire, LE17 6DF, svētdien, **20. oktobrī**, plkst. 10 dievkalpojums. Svētdien, **17. novembrī**, plkst. 15 svētbri-dis Valsts svētku sarīkojumā.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Piterborovā, St. Mark's Church Centre, Peterborough, 82 Lincoln Road, P11 2SN, sestdien, **9. novembrī**, plkst. 16 dievkalpojums.

LĪDSAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Līdsā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, Sv. Lūkas baznīcā, svētdien, **20.**

oktobrī, plkst. 14 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Bradfordā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, Vācu baznīcā, svētdien, **20. oktobrī**, plkst. 10.30 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

APVIENOTAJĀ LONDONAS LATVIEŠU EV. LUT. UN MIERA DRAUDZĒ

Londonā, Zviedru baznīcā, 6-11 Harcourt St, W1H 4AG, ceturtdien, **31. oktobrī**, plkst. 19 Reformācijas dienas dievkalpojums angļu valodā kopā ar citām luterāņu draudzēm.

**VĀCIJA
DIEVKALPOJUMI**

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, Butjadinger Str. 59, **20. oktobrī** plkst. 11 Pļaujas/pateicības svētku dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērgelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

ZVIEDRIJA

Latvijas valsts svētku svinības Stokholmā sestdien, **16. novembrī**, plkst. 18 Ālvikas kultūras namā (Ālviks medborgarhus),

Brommasalen, Gustavslundsvägen 168 A, Bromma (tuvākā metro stacija Alvik). Program-mā: uzruna (Latvijas vēstnieks Zviedrijā Gints Jegermanis), svētku runa (žurnāla *Ir* publicists Pauls Raudseps), koncerts ("Dziesmu svētku atskaņas", Stokholmas Latviešu koris), saviesīgs vakars. Vakara vadītāji: Dita Lūriņa-Egliena un Mārtiņš Egliens. Plašāka informācija sekos.

Pirmdien, **18. novembrī**, plkst. 17.00 dievkalpojums Ādolfā Fredrika baznīcā (Ādolf Fredriks kyrka), Hollāndargatan 14 (tuvākā metro stacija Hötorget). Piedalās Stokholmas Latviešu koris un Stokholmas Latviešu skolas audzēkņi.

Visi laipni aicināti!

Nākamais **Stokholmas pensionāru sarīkojums** notiks **7. decembrī**.

**ALMA DUKSTENIEKS,
dzim. CIMERS**

Dzimusi Liepājā 1919. gada 14 augustā,
mirusi Liepājā 2013. gada 11 oktobrī

Skumst
Juris, Vendela, Alexander,
radi, tuvinieki, draugi un paziņas

Izvadišana no Priekules baznīcas, Priekule, Latvija